DE NOORDWIJKSE METHODE

Inspiratieboekje Peuters

Thema Voeding en gezondheid

Inhoudsopgave

Themaplanning ... 3
Brainstormformulier zelfstandige ateliers ... 5
Checklist voor het thema: ... 6
Startweek ... 7
Versjes ... 10
Deelthema 1: Gezond eten ... 12
Atelier van de week 1: Ontdekatelier – Gezond en lekker eten ... 13
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 13
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Ontdekatelier ... 15
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 16
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 19
Atelier van de week 2: Theateratelier – Samen eten ... 22
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 22
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Theateratelier ... 25
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 27
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 30
Atelier van de week 3: Beweegatelier – Van eten word je groot en sterk ... 32
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 32
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Beweegatelier ... 34
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 35
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 38
Atelier van de week 4: Kookatelier – Eten bereiden ... 40
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 40
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Kookatelier ... 42
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 44
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 48
Zelfstandig thuis-/ thema atelier ... 51
Zelfstandig kunstatelier ... 53
Zelfstandig ontdekatelier ... 56
Zelfstandig bouwatelier ... 59
Zelfstandig puzzelatelier ... 61
Zelfstandig buiten-/beweegatelier ... 63
Lees atelier ... 65
Deelthema 2: Ziek zijn ... 68
Tussenweek ... 69
Atelier van de week 5: Bouwatelier – Naar de dokter ... 70
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 70
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Bouwatelier ... 72
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 73
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 76
Atelier van de week 6: Sociale vaardighedenatelier – Zorgen voor elkaar ... 79
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 79
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Sociale vaardighedenatelier ... 82
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 83
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 86
Atelier van de week 7: Kunstatelier – Zorgen voor jezelf ... 89
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 89
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Kunstatelier ... 91
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 92
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 95
Atelier van de week 8: Puzzelatelier – Naar de tandarts ... 98
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week ... 98
Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Puzzelatelier ... 100
Leerlijnen bij de activiteit van de week ... 102
Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers ... 104
Zelfstandig thuis-/ thema-atelier ... 107
Zelfstandig kunstatelier ... 110
Zelfstandig ontdekatelier ... 114

Zelfstandig bouwatelier 117
Zelfstandig puzzelatelier 119
Zelfstandig buiten-/beweegatelier 121
Lees atelier 121
Afsluitende week: doel en activiteiten 126
Overzicht ontwikkellijnen peuters thema Voeding en gezondheid 128
Bijlagen 129
Bijlage 1: Woordkaarten deelthema 1 129
Bijlage 2: behorende bij deelthema 1 191
Bijlage 3: Woordkaarten deelthema 2 199
Bijlage 4: behorende bij deelthema 2 237

Themaplanning

	Data	Atelier van de week:	Wie is er verantwoordelijk boor de voorbereiding?	Liedje van de week	Aanpassing in de zelfstandige ateliers:	Benodigde materialen:
Startweek	Week 1					
Deelthema 1: Gezond eten	Week 2	Ontdekatelier – Gezond en lekker eten				
Deelthema 1: Gezond eten	Week 3	Theateratelier – Samen eten				
Deelthema 1: Gezond eten	Week 4	Beweegatelier – Van eten word je groot en sterk				
Deelthema 1: Gezond eten	Week 5	Kookatelier – Eten bereiden				
Tussenweek:	Week 6					
Deelthema 2: Ziek zijn	Week 7	Bouwatelier – Naar de dokter				

Deelthema 2: Ziek zijn	Week 8	Sociale vaardighedenatelier – Zorgen voor elkaar				
Deelthema 2: Ziek zijn	Week 9	Kunstatelier – Gevallen				
Deelthema 2: Ziek zijn	Week 10	Puzzelatelier – Naar de tandarts				
Afsluitende week	Week 11					

Brainstormformulier zelfstandige ateliers

Kunst atelier (wie): teken, boetseer, knip, plak, creativiteit staat centraal

Schrijf atelier (wie): fijne motoriek op allerlei manieren, lezen, letters, schrijven, stempelen.

Rekenatelier (wie): tellen, sorteren, ordenen, stapelen, vergelijken etc.

Bouw atelier (wie): constructie, bouw, stapel, vormen, ruimtelijke oriëntatie

Deelthema:

Thuis atelier en thema atelier (wie): naast een vaste thuisplek, per thema wisselend voor rollenspel, naspelen en fantasie.

Puzzel atelier (wie): puzzels, kralenplanken, loose parts etc.

Ontdek atelier (wie): techniek, onderzoek, experimenteer, watertafel, zandtafel,

Buiten atelier (wie): zagen en timmeren, buitenspellen, buitenkeuken, spellen, sporten, bewegend leren.

NB. Denk na over de verandering in de hoeken over de weken.

Checklist voor het thema:

Voorbereiding thema:

- Kies per (deel)thema ongeveer 8 ateliers, afhankelijk van het aantal kinderen dat je in je groep hebt.
- Bereid voor iedere week een begeleide activiteit voor die je dagelijks met kleine groepjes doet in een van de onderbouw ateliers.
- Kies elke week ook voor een letter en een liedje van de week. Laat dit in je kringen aan bod komen. Tip: zie het document beginnende geletterdheid.
- Zorg voor afwisselende ateliers en werkvormen zodat alle leerlijnen aan bod komen.
- Voeg tijdens het thema nieuwe spel- en leermogelijkheden toe in de zelfstandige ateliers.

Zichtbaarheid thema in de onderbouw:

- Maak een thematafel met relevante voorwerpen. Zet kaartjes bij de voorwerpen met het woord of de letter.
- Maak een themamuur met afbeeldingen en woorden, zodat de kinderen zien wat ze geleerd hebben. Dit vul je aan met voorbeeldwerk van de kinderen. Deze groeit tijdens het thema (je begint met een bijna leeg prikbord en aan het einde kijk je samen met de kinderen terug naar wat er allemaal geleerd is).

Startweek:

- Ontwerp waar mogelijk de inrichting van de ateliers met de kinderen samen.
- Doe een rondje langs alle ateliers om de spelmogelijkheden en regels door te nemen met alle kinderen. Hierdoor kunnen ze de komende weken zelfstandig in de ateliers spelen en werken. Ondersteun dit eventueel met pictogrammen per atelier.
- Geef een huiswerkopdracht waardoor de kinderen met hun ouders alvast thuis ook over het thema gaan praten en je thuis en school bij elkaar betrekt.
- Maak een themabrief voor de ouders.

Startweek

Introductie in het thema: leergesprek en verhalend ontwerp

Leergesprek over eten klaarmaken en gezond eten.

Verhalend ontwerp

Koken met Kikker, Max Velthuijs

De pedagogisch medewerker komt met de Kikker-handpop in de kring. Kikker kijkt rond en wrijft over zijn buik.

PM: "Hé Kikker, wat doe je? Je houdt je buik vast!"
Kikker: "Ik heb zó'n trek… Ik wil iets lekkers maken. Maar… wat zal ik koken?"
PM: "Wat denken jullie? Wat zou Kikker kunnen maken?"

De kinderen mogen ideeën roepen: soep, broodjes, fruit, koekjes…

Kikker: "Hmm, Eend zei al: *'Maak een lekkere soep!'* Want soep is warm en lekker.
En Varkentje zei: *'Ik wil iets stevigs, met veel om te smullen!'*
En Haas? Die zei: *'Vergeet niet dat het gezond moet zijn!'*"
PM: "Kikker, je hebt wel heel wijze vrienden. Zullen we samen kijken wat we kunnen koken?"

De pedagogisch medewerker haalt een mandje tevoorschijn met speelgoedgroenten, broodjes en wat houten lepels of echte plastic borden. Nodig de kinderen uit om mee te doen.
Kikker: "Ja! Iedereen kan iets meenemen! Wie wil er de wortels brengen? Wie de komkommer? En wie de soep roeren?"

De kinderen spelen mee: ze geven de pop eten, roeren in een pan, doen alsof ze proeven. Je kunt een tafeltje neerzetten en samen een "maaltijd" klaarzetten.

PM: "Kijk eens, alles staat op tafel. Zullen we samen doen alsof we eten?"

De kinderen spelen dat ze eten. Je kunt er een liedje bij zingen, bv. over samen eten of "smakelijk eten".

Kikker: "Mmm! Wat lekker! Koken is fijn… maar samen eten is nóg leuker!"

De pop lacht en alle kinderen mogen 'proosten' met hun bekertjes of doen alsof ze samen smullen.

Lesideeën

1. De kinderen maken samen een grafiek. Wat hebben de kinderen mee voor groente en fruit?

2. De kinderen maken samen een moestuin.
3. De kinderen laten tuinkers groeien.
4. De kinderen gaan op excursie naar land-/tuinbouw of appelboomgaard, etc.
5. EU Schoolfruit**:** Scholen ontvangen 20 weken lang elke week gratis groente en fruit voor alle leerlingen. Daarnaast is er lesmateriaal beschikbaar: https://www.euschoolfruit.nl/nl/schoolfruit.htm

Huiswerkopdracht

1. De kinderen nemen hun favoriete groente of fruit mee. Waarom vind je het zo lekker? De kinderen proeven van elkaars producten (Eventueel uitzoeken waar het eten vandaan komt).
2. De kinderen eten thuis iets wat ze nog nooit hebben gegeten, ze maken hier een foto van en schrijven op wat ze er van vonden. Op school kun je een muur maken met foto's van de kinderen met hun nieuwe eetervaring.

De vragenmuur

Stimuleer de kinderen om veel vragen te stellen over de thema onderwerpen. Tip: doe dit bij de onderbouw wekelijks. Dus na het introduceren van het onderwerp van de week, vraag je wat de kinderen over dit onderwerp zouden willen weten. Schrijf deze vragen op en probeer alle vragen deze week te behandelen.

Onderbouw ateliers inrichten samen met je klas

Gebruik de startweek om je klaslokaal thematisch in te richten samen met de kinderen. Bied de kinderen ook de mogelijkheid om mee te denken over materialen en spelmogelijkheden. Hiermee stimuleer je het eigenaarschap en de eigen verantwoordelijkheid van de kinderen.

Rondje langs de ateliers

Als de onderbouwateliers zijn ingericht, loop ze dan met je groep langs. Bespreek de spelmogelijkheden en de regels. Hierdoor zien ze wat er op de verschillende speel- en werkplekken gedaan kan worden en kunnen ze zelfsturend en zelfstandig aan de slag.

Themawoorden

Deelthema 1: de appel, de peer, de banaan, de sinaasappel, de citroen, de aardbei, de mandarijn, de kiwi, de druif, de mango, de courgette, de bloemkool, de broccoli, de sperzieboon, de tomaat, de paprika, de komkommer, zoet, zuur, sappig, knapperig, ruiken, proeven, voelen, kijken, het restaurant, de picknick, koken, de klant, de kok, de ober, aan tafel, het menu, de vork, de lepel, het mes, het bord, klein, groot, slap, sterk, zwaar, licht, de wortel, de melk, het brood, de benen, de armen, de buik, de rug, het evenwicht, zacht, hard, snijden, roeren, mengen, brood beleggen, soep koken, de groenten, het fruitspiesje, de kruiden, meer, minder.

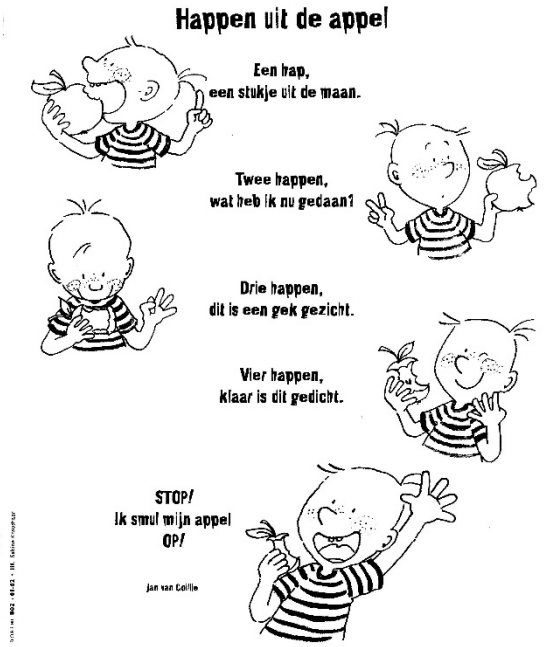
Deelthema 2: De dokter, de wachtkamer, ziek zijn, beter worden/genezen, stethoscoop, thermometer, de dokterspraktijk, helpen, troosten, delen, luisteren, voor iemand zorgen, de stilte, de vriend, samen, de pleister, de wond, het bloed, het lichaam, de vinger, het been, de

knie, de elleboog, de arm, de teen, het oor, de pijn, lachen, huilen, gezond, ongezond, de tandarts, de tand, de kies, de suiker, het gaatje, tanden poetsen, de tandenborstel.

Startactiviteit

1. Ren je rot met stellingen passend binnen het thema voeding en gezondheid.
2. Bootcamp met de hele school.
3. Bewegen - Fitlala van Kinderen voor Kinderen op het plein.
4. Huur het poeppaleis voor op het schoolplein. Het POP-UP PoepPaleis is educatie, informatie, kunst en amusement tegelijkertijd. Je kunt het een educatieve opstelling noemen, of een kunstzinnig uitklapmuseum. Maar het is ook een interactieve expositie of een uitdagende doe-attractie. https://www.poeppaleis.nl/
5. Laat de leerlingen allemaal hun favoriete groente of fruit meenemen naar school en maak er iets lekkers van met elkaar. Bespreek waarom het gezond is, waar voedsel vandaan komt, waarom voeding belangrijk is voor ons, waarom ze dit zo lekker vinden, etc.
6. Excursie: ga op bezoek bij de groenteboer of een kas.

Versjes

Bron: Pinterest

Bron: Pinterest

Bron: Pinterest

Van nul tot vier

Ziek en gezond

Dag dokter
Dag dokter, dag dokter. Ik ben een beetje naar.
Ik heb het warm, ik heb het koud en ook mijn buik doet raar.
Kijk eens in m'n oren, kijk eens in m'n mond.
Geef een drankje of een pil, dan ben ik weer gezond!

Au!
Au! Au!
Mijn vinger doet zeer.
Plak maar een pleister
en ik voel hem niet meer.

Kees de hond
Kees de hond heeft waterpokken. Oh, wat ziet die Kees eruit.
Rode vlekjes op zijn staartje, op zijn lijfje en z'n snuit.
Tsjonge, zegt de hondendokter: Keesje, dat is ook niet leuk.
Ik heb waterpokkenpoeder, dat helpt heel goed tegen jeuk.

Hatsjoe!
Ik ben zo verkouden. Hatsjoe, hatsjoe.
Gauw met mijn zakdoek naar mama toe.
Veeg je m'n neus af elke keer?
Dag mama, daag'lijk kom ik weer.

1 | Juf Melissa

Bron: JufMelissa

Bron: Pinterest

Deelthema 1: Gezond eten

Overzicht ateliers van de week

Ontdekatelier –
Gezond en lekker eten

Theateratelier –
Samen eten

Beweegatelier –
Van eten word je groot en sterk

Kookatelier –
Eten bereiden

Atelier van de week 1: Ontdekatelier – Gezond en lekker eten

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

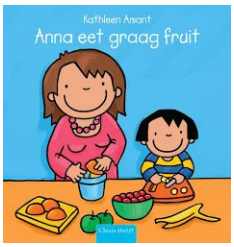
Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker komt de kring in, houdt zijn buik vast en kijkt om zich heen.
  PM: “Hoi Kikker, wat is er?”
  Kikker: “Ik heb zó’n trek! Maar ik weet niet wat ik kan eten…”
  PM: “Wat zou Kikker kunnen kiezen? Een appel? Een banaan? Of iets anders lekkers?”
  De kinderen mogen ideeën roepen. Kikker ‘smult’ van wat de kinderen hem geven.
  Kikker: “Mmm, wat fijn! Jullie weten goed wat lekker en gezond is!”
- De kinderen vergelijken en sorteren:
  - Groot/klein vergelijken: appel naast een mandarijn, courgette naast een komkommer.
  - Kleuren sorteren: de kinderen leggen fruit en groente bij dezelfde kleur.
  - Wegen met een balans: welk stuk fruit is zwaar, welk is licht?
- De kinderen doen kleine experimentjes:
  - Wat drijft, wat zinkt? De kinderen leggen stukjes fruit en groente in een bak water.
  - Binnenkant ontdekken: De pedagogisch medewerker snijdt een appel of sinaasappel door en laat zien hoe het er vanbinnen uitziet (pitten, klokhuis).
  - Sap maken: De kinderen kijken hoe een sinaasappel uitgeperst wordt en proeven daarna.

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Anna eet graag fruit, *Kathleen Amant*
Een heerlijk verhaal over hoe lekker fruit en fruitdrankjes wel zijn. Voor peuters vanaf 30 maanden, met de vaardigheden van het kind als thema. Anna gaat met mama naar de markt om fruit te kopen. Anna is dol op fruit en fruitdrankjes. Ze kopen appels, sinaasappels, bananen, aardbeien ... Als Anna en mama thuiskomen, maken ze een heerlijke smoothie.
Digitaal prentenboek:
https://www.youtube.com/watch?v=Vk3YgCwy850

Wat eet Nijntje vandaag?, *Dick Bruna*
Elke dag eet Nijntje wel iets lekkers: een bord pap als ontbijt, een banaan als tussendoortje of worteltjes bij het avondeten. Het boek is ingedeeld naar eetmomenten op een dag: van ontbijt en fruit tot avondeten en toetje. Bij elk moment staan verschillende soorten eten afgebeeld, wat uitnodigt tot interactie tussen voorlezer en kind. Wat vind jij lekker om te eten? Als extraatje staan de dagen van de week aan het eind op een rij. Leuk om te oefenen: weet jij welke dag het is vandaag?

Filmpjes

- Juf Roos • Eten en Drinken • Lesje: https://www.youtube.com/watch?v=fkBz2CyLzOQ (03:52 min).
- Op bezoek bij Lekker Puh. Met Flip de Beer: https://schooltv.nl/video-item/op-bezoek-bij-lekker-puh-met-flip-de-beer (04:55 min).
- Proeven, smakken, smullen. Met Flip de Beer: https://schooltv.nl/video-item/proeven-smakken-smullen-met-flip-de-beer#q=proeven (04:38 min).
- Gezond Eten | De Speelgoeddokter: https://www.youtube.com/watch?v=T0VyuILDKgk&list=PLBYXFqddmCpp8_Do3VpVWnXwav7Wvt53K&index=16 (00:36 min).

Liedjes

- Fruitlied van Minidisco: https://www.youtube.com/watch?v=FgfPjItIRQo
- Smakelijk eten en smakelijk drinken van Minidisco: https://www.youtube.com/watch?v=537GZLm1xls
- Appel, Peertje En Banaan: https://www.youtube.com/watch?v=Rz4e62M_DiI

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- Kleur je bord. De kinderen krijgen een tekening van een leeg bord. Ze kiezen uit prenten of stickers plaatjes van eten dat ze lekker vinden én dat gezond is.
  Vraag bij het plakken:
  - "Wat is dat?"
  - "Heb jij dat weleens gegeten?"
  - "Waar lijkt het op?"
- De kinderen zingen de liedjes uit inspiratie deel 2 met gebaren.
- Wat zit er in de picknickmand? Gebruik een picknickmand en haal er één voor één speelgoed-eten of echte producten uit. De kinderen geven antwoord op de volgende vragen:
  - "Wat is dit?"
  - "Heb je dat al eens gegeten?"

  Herhaal daarna samen wat er allemaal in de mand zat.

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Ontdekatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Voelen, ruiken en proeven
De kinderen maken kennis met verschillende soorten fruit en groenten. Gedurende deze opdracht laat de pedagogisch medewerker de kinderen steeds het juiste stuk groenten of fruit aanwijzen die de pedagogisch medewerker opnoemt. Of de pedagogisch medewerker vraag: “Is dit een appel?” “Wat is dit?” De kinderen geven antwoord in korte zinnen: “Ik proef appel.” “Ik ruik citroen.” De kinderen kunnen ook zelf vragen stellen over wat ze zien, voelen, ruiken of proeven.

Ze gebruiken hierbij verschillende zintuigen:

- Voelzakken: stop stukken fruit of groente in stoffen zakjes. De kinderen voelen met hun handen en raden wat het is.
- Ruikpotjes: kleine potjes met sinaasappel, citroen, etc. De kinderen mogen ruiken en raden.
- Proefspel: De kinderen proeven kleine stukjes fruit of groente (bijv. appel, wortel, komkommer, banaan). Vraag na elke hap:
  - "Wat proef je?"
  - "Is het zoet, zuur of knapperig?"
  - "Hoe heet dit?"
  - Gebruik eventueel smiley-kaartjes.

Telmogelijkheden:
De kinderen tellen het aantal stukjes groenten en fruit.

Benodigdheden:
Stoffen zakjes, stukjes groenten en fruit, kleine potjes, eventueel de smiley-kaartjes.

Plusopdracht
- De kinderen kunnen groenten en fruit sorteren: Wat hoort bij elkaar? (alle ronde dingen, of alle zoete dingen).
- De kinderen benoemen kleuren, geven tegenstellingen. Ze benoemen: “De banaan is geel, de appel rood” of “Dit is zacht, dat is hard”.
- De kinderen vergelijken proefstukjes: “Wie heeft meer stukjes appel?”, “Wat is groter?”.
- De kinderen praten buiten het hier en nu, ze vertellen ervaringen: “Ik heb dit thuis ook gegeten” of “Bij de bakker ruik je dit ook”.

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Verbanden leggen: Welke dingen zijn rond? Welke twee ruiken hetzelfde? Wat is zacht, wat is hard? Wat is er zoet, wat is er zuur?

Persoonlijke relevantie: Wat vind jij lekker? Eet jij dit ook thuis? Wat ruik jij het liefst? Wat vind jij vies of gek? Welke kleur vind jij mooi bij fruit?

Perspectief nemen: Wat zou mama zeggen als ze dit ruikt? Denk je dat baby's dit ook eten? Wat zou Kikker (knuffel) lekker vinden?

Waardebepaling: Waarom is groente eten goed? Wat is beter: een appel of een snoepje?

Woordenschat	de appel, de peer, de banaan, de sinaasappel, de citroen, de aardbei, de mandarijn, de kiwi, de druif, de mango, de courgette, de wortel, de bloemkool, de broccoli, de sperzieboon, de tomaat, de paprika, de komkommer, zoet, zuur, sappig, knapperig, ruiken, proeven, voelen, kijken.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen ("Mama fles") en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet ("toel" i.p.v. "stoel"). Eenvoudige vraagzinnen ("bijv. 'Is pop nou?"). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt 'ik' en 'jij' correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve 'r' en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen ("en toen… en dan…"). Gebruikt vraagzinnen ("wie heeft…? Waar is…?"). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu ("Bij de bakker…"). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals 'vinger voor de mond'. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden.

Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Niveau 1: Herkent voorwerpen aan hun naam. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen wijzen de appel aan als gevraagd wordt: “Is dit een appel?” Ze zeggen: “Banaan!”, wanneer ze het herkennen tijdens het ruiken of proeven. Ze herkennen fruit- en groentesoorten bij naam in de voelzakjes of de ruikpotjes.

Niveau 2: Beantwoord eenvoudige vragen. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen reageren op vragen zoals: “Wat proef je?”, “Is het zoet?”, “Wat is dit?” Ze antwoorden met: “Appel.” of “Zuur.” of “Ja / Nee.” Ze zeggen in korte zinnen: “Ik ruik banaan.” of “Is komkommer.”

Niveau 3: Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. [3 -3,5 jaar]
De kinderen gebruiken zinnen als: “Ik proef appel.” of “Dat is een citroen.” Ze stellen eenvoudige vragen zoals: “Wat is dat?” Ze praten met elkaar over wat ze voelen of ruiken: “Deze is heel zacht.”

Niveau 4: Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). [4 – 4,5 jaar]
De kinderen zeggen: “Ik eet dit thuis ook.” of “Bij oma ruikt het ook zo.” Ze leggen verbanden met eerdere ervaringen: “Ik had deze op school.” Ze praten over wanneer ze dit fruit eerder hebben gezien of gegeten.

Leerlijn: Cognitieve ontwikkeling

Niveau 1: Begrijpt eenvoudige opdrachten en voert die ook uit. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen wijzen het juiste stuk fruit aan als de pedagogisch medewerker vraagt: "Is dit een appel?" Ze voeren opdrachten uit als: "Pak het gele fruit", of "Ruik eens aan dit potje."

Niveau 2: Vergelijkt en ordent voorwerpen: weet dat stoel bij tafel hoort. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen sorteren fruit en groenten op eigenschappen: "De komkommer hoort bij de andere groene dingen." Ze zeggen: "De appel is rond, net als de sinaasappel." Ze sorteren op zoet/zuur, kleur of vorm.

Niveau 3: Geeft tegenstellingen aan: meisje-jongen, warm-koud. Ordent naar groot-klein. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen zeggen: "Dit is hard, dat is zacht" of "De citroen is zuur, de banaan is zoet." Ze vergelijken groottes: "Deze wortel is groter dan die." Ze benoemen tegenstellingen tijdens voelen of proeven: "De tomaat is nat, de appel droog."

Niveau 4: Gebruikt tijdsaanduidingen als 'Toen het vakantie was…'. Maakt vergelijkingen met concreet materiaal: lang-kort, dik-dun (grote tegenstellingen). [4 – 4,5 jaar]
De kinderen vertellen persoonlijke ervaringen: "Ik heb dit thuis ook gegeten." Ze gebruiken vergelijkingen: "Deze komkommer is langer dan de wortel."

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

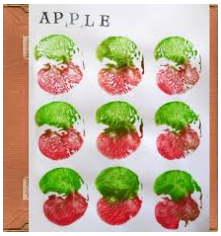
De kinderen spelen in de groentekraam.

Bron: Pinterest

Kunstatelier

- De kinderen stempelen fruit met aardappel/kurk en verf.

Bron: Marijn

- De kinderen maken een placemat met papier en versieren deze met tekeningen van eten.
- De kinderen tekenen allerlei eten en drinken wat ze lekker vinden op 1 vel. Op een ander vel tekenen ze alles wat ze niet zo lekker vinden. Samen ontstaat er zo een mooi overzicht van de klas.
- De kinderen maken fruitsoorten van klei of van zoutdeeg.

Bron: JufJanneke

- De kinderen maken fruit en groente maskers: https://jufelss.files.wordpress.com/2013/05/fruit-en-groenten-maskers.pdf

- De kinderen knutselen hun bord met lievelingseten.

- De kinderen beleggen een pizza met strookjes papier.

Ontdekatelier

- Fruit van heel dichtbij.
  Leg verschillende soorten fruit en een aantal vergrootglazen neer. De kinderen bekijken het fruit met vergrootglazen van heel dichtbij en tekenen het eventueel na.

 Bron: Dreamstime

- De kinderen experimenteren in de pastahoek.

 Bron: JufCato

Bouwatelier

De kinderen bouwen fruit van lego.

 Bron: Pinterest

Puzzelatelier

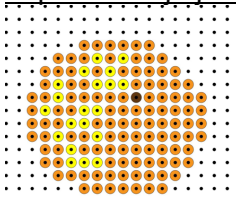
- De kinderen spelen een sorteerspel met groente en fruit (bijv. rood, groen, geel).

 Bron: Bol

- De kinderen spelen fruitbingo: https://jufelss.wordpress.com/77-2/

- De kinderen leggen fruit op een kralenplank: https://www.jufjanneke.nl/wordpress/fruit-de-klas/

Buiten-/beweeg atelier

- De kinderen spelen het fruitmand-spel (variant van stoelendans). Bij appel, banaan of peer moeten kinderen gaan zitten op een plek).

Bron:Freelmages

- De kinderen leren het versje aan met bewegingen.

Keren, keren,
Boterhammen, peren
de kinderen lopen hand in hand linksom

Keren, keren,
Sperziebonen, vis
de kinderen lopen hand in hand rechtsom

Het is niet te geloven
ze staan stil en (met elkaarshanden vast) gooien de handen in de lucht

Hoe lekker alles is
de handen worden weer naar beneden gedaan

Niet mis!

- *handen los, en met een sprongetje (“Niet”) op de grond vallen (“mis”).*

Atelier van de week 2: Theateratelier – Samen eten

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

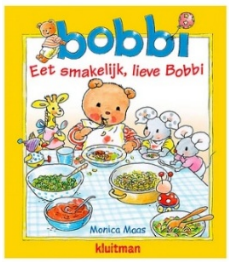
Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker komt huppelend binnen met een lege pan.
  Kikker: “Ik wil vandaag iets koken! Maar alleen eten is zo saai…”
  PM: “Zou iemand Kikker gezelschap willen houden aan tafel?”
  De kinderen mogen om de beurt een ‘gerecht’ of speelgoedeten brengen. Samen dekken ze de tafel.
  Kikker: “Met z’n allen samen eten is veel gezelliger dan alleen!”
- De kinderen vertellen over met wie zij thuis eten. Hoe gaat dat? Waar praten jullie over? De pedagogisch medewerker stuurt het gesprek richting het sociale aspect van samen aan tafel zitten. Vervolgens stelt de pedagogisch medewerker de vragen: Wie is weleens in een restaurant geweest? Wat doet een ober/kok/klant? Wat zou jij willen eten?
- De kinderen beelden uit hoe je een appel eet, soep roert, een banaan schilt. De anderen raden welk eten het is.
- De kinderen nemen een kijkje in een restaurant (natuurlijk ook in de keuken!)
- Leg allerlei kookgerei in de kring. Wat doe je met deze materialen?
- Zing het liedje – Ik ben de kok: https://schooltv.nl/video/ik-ben-de-kok-liedje-uit-koekeloere/#q=koken

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Eet smakelijk, lieve Bobbi, *Monica Maas*
Boodschappen doen, koken en samen aan tafel gaan om te eten: het is een dagelijks ritueel in elk gezin. Peuters en kleuters zullen smullen van dit leuke nieuwe Bobbi-boek, waarin Bobbi samen met zijn moeder naar de winkel gaat, meehelpt in de keuken en zelf de tafel dekt. Als het eten op tafel komt, vindt hij niet alles even lekker. Tsja… wat doe je dan? Eet smakelijk, lieve Bobbi is weer een herkenbaar en lief boek op rijm. Mama zegt: ‘Eet smakelijk, Bobbi!’ Papa lacht: ‘Het ruikt echt top. Bobbi, kom eens met je bordje, dan schep ik je lekker op.’

Eten met Fien en Milo, *Pauline Oud*
Fien en Milo gaan samen buiten eten. In de tuin staat een tafel, maar die moet nog gedekt worden. Eerst zoeken de vriendjes een tafelkleed, bestek en borden uit. Daarna kiezen ze fruit, brood, groenten … Alle spullen die ze mee willen nemen, stoppen ze in hun kar. Maar waar is al het eten gebleven als ze aan tafel willen gaan? Een grappig verhaal over eten kiezen en de tafel dekken. Voor peuters vanaf 24 maanden, met het dagelijks leven van het kind als thema.

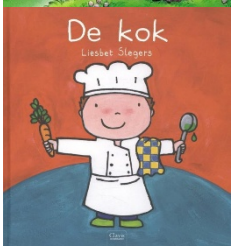
Handboekje voor het eten aan tafel, *Paule Battault en Anouk Ricard*
"Aan tafel!…" Dit is voor veel ouders de openingszin van een lange strijd. Om alle kinderen te helpen om eindelijk echt van het avondeten te genieten, is hier een eigenzinnige handleiding!

Een ober van niks, *Tjibbe Veldkamp en Philip Hopman*
Grappig prentenboek waarin een klunzige ober ontdekt dat ook hij érgens goed in is!
Er was eens een ober die alles uit zijn handen liet vallen. Hij wilde zo graag een goede ober zijn, maar hoe hij ook zijn best deed, alles ging steeds weer verkeerd. Ten slotte kwamen er geen gasten meer in zijn restaurant. Totdat een meisje hem wilde helpen.
Digitaal voorgelezen:
https://www.youtube.com/watch?v=MjSMYiKG_I8

Een vrolijke picknick?, *Sara Albee*
Als Bert en Ernie gaan picknicken zijn zij niet de enigen die uit de mand snoepen. Prentenboek met zachtgekleurde tekeningen.

De kok, *Liesbet Slegers*
De kok maakt gezond en lekker eten klaar. Dat doet hij in een grote keuken, vaak in een restaurant. Iedere dag worden er verse groenten, vlees en vis geleverd. Alles wordt voorbereid en staat klaar. Als het restaurant dan opengaat, kan iedere klant kiezen uit de menukaart. De chef maakt samen met het hele keukenteam de gerechtjes klaar. Ieder heeft zijn taak, zodat het snel vooruit gaat. Alles wordt mooi op het bord gelegd, en het smaakt superlekker!

Filmpjes

- Een restaurant vol hongerige hoedjes: https://schooltv.nl/video-item/een-restaurant-vol-hongerige-hoedjes-samen-maken-we-eten-voor-iedereen (02:59 min).
- het restaurant van Nijntje: https://www.youtube.com/watch?v=tY1rLbECnDs (05:12 min.)
- Eten delen – Leren met Jokie: https://www.youtube.com/watch?v=EqhRtn8gWSg (02:22 min).
- Bollo de beer gaat picknicken: https://www.youtube.com/watch?v=kn2IIIyuwvI (08:01 min).
- Picknicken. Stukje uit Sesamstraat: https://schooltv.nl/video-item/picknicken-stukje-uit-sesamstraat (02:31 min).

Liedjes

- Picknick Kinderliedje: https://www.youtube.com/watch?v=B9hfKPNAHP4
- Liedje over samen lekker eten: https://www.youtube.com/watch?v=d7C6VzljIQI
- Op de tafel, minidisco: https://www.youtube.com/watch?v=4D3eq9bHkqw

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- Wat ligt er op je bord? De kinderen spelen met (nep)eten of plaatjes van eten. Benoem samen wat er op het bord ligt. “Wat zie je?” “Heb jij dat wel eens gegeten?” “Wat is jouw lievelingseten?”
- De kinderen luisteren naar eetgeluiden (bijv. kraken van een appel, lepeltje in yoghurt, drinken met een rietje). Laat ze raden wat het is. Dit kun je achter een kleed doen, zodat de kinderen niets zien of van tevoren opnemen.
- Ik ga naar een restaurant en ik bestel… of: Ik ga picknicken en ik neem mee… De kinderen spelen een kringversie van het bekende “Ik ga op reis en neem mee…” maar dan met eten.
- Laat de afbeelding van een picknick zien op het digibord of groot uitgeprint. Vraag kinderen om te benoemen wat ze zien. Vervolg: “Wat eten ze?” “Wie zit er allemaal bij de picknick?” “Wat kun jij onthouden van de plaat?”

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Theateratelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Rollenspel

- Rollenspel 'Restaurant'

De kinderen kiezen een rol: klant, kok, ober.
Eén kind neemt bestelling op ("Wat wilt u eten?"), de ander maakt het klaar en brengt het. De klant speelt dat hij eet en rekent eventueel af. Eventueel wisselen van rollen na 5-10 minuten.

Begeleidingstips:
- Speel actief mee in het begin om het spel op gang te helpen.
- Doe de rollen voor: "Ik ben de ober. Wat wilt u eten?"
- Stimuleer taal: herhaal, verrijk, stel open vragen.
- Wees flexibel: laat kinderen hun fantasie gebruiken ("Deze banaan is een pizza!").
- Sluit de activiteit af met een reflectie:
  - "Wat heb je gedaan in het restaurant?"
  - "Wat vond je leuk?"
  - "Welke rol vond je fijn?"

Of

- Rollenspel picknicken

De pedagogisch medewerker legt het kleed neer en zegt: "We doen alsof we gaan picknicken! Wie is er weleens op een picknick geweest?" Hij/zij vertelt kort een verhaal of laat een prentenboek zien over picknicken. "Wat nemen mensen mee?"
De kinderen maken een keuze: wat neem je mee?
Speelgoedeten, óf ze tekenen of knutselen een stuk eten/drinken om mee te nemen.
De kinderen benoemen wat het is: "Dit is mijn waterfles" of "Ik heb een appel getekend."
Ieder kind legt zijn gekozen of gemaakte item op het kleed. De pedagogisch medewerker nodigt de kinderen uit om te zitten en samen "te eten". De Kikkerknuffel wordt erbij betrokken: "Wat zou Kikker willen eten?" "Zullen we Kikker ook iets geven?"

Begeleidingstips:
- Stimuleer spreken en luisteren: "Wat heb jij meegenomen?" "Mag ik een slokje van jouw drinken?" "Zullen we ruilen?"
- Gebruik rijk taalgebruik en breid zinnen uit: Kind: "Broodje." Pm: "Oh, je hebt een bruin broodje met kaas meegenomen! Dat klinkt lekker."
- Sluit de activiteit af met een reflectie:
  - "Wat vond je leuk aan de picknick?"
  - "Wat had jij meegenomen?"
  - "Wat vond Kikker het lekkerst?"
  - Laat kinderen vertellen over hun gemaakte/gekozen voorwerpen.

Telmogelijkheden:
De kinderen tellen het aantal artikelen in de picknickmand.

Benodigdheden:

Restaurant: Tafeltjes, stoelen, eventueel een toonbank (bijv. lage kast), speelgoedeten of geknutselde plaatjes van eten, schorten of verkleedkleding voor kok/ober, niet-scherpe mesjes, snijplanken, bordjes, bekertjes, brood en fruit om echt klaar te maken, knutselmaterialen voor tekenen van menukaarten, speeltelefoon of kladblokje voor “bestellingen”.

Picknick: groot kleed voor in de kring, speelgoedeten (plastic fruit, brood, flessen), mandje of tas om spullen “in mee te nemen”, knutselmateriaal: papier, karton, scharen, lijm, kleurpotloden, eventueel uitgeknipte plaatjes van eten uit tijdschriften, Kikkerknuffel.

Plusopdracht

- De kinderen tekenen een menukaart of hun lievelingseten. De pedagogisch medewerker schrijft woorden bij de tekeningen (“Dit is een ijsje.”).
    - De kinderen tekenen of knutselen hun favoriete picknickitem. Ze knippen het eventueel uit en plakken het op een gezamenlijke picknickposter. De pedagogisch medewerker schrijft woorden erbij (taalontwikkeling): *“Dit is een banaan. Dit is limonade.”*
    - De kinderen maken samen eten klaar, Ze snijden een banaan/appel (o.l.v. begeleider), smeren of versieren boterhammen en serveren aan elkaar.
    - Spel uitbreiden naar rollenspel “Picknickwinkel”: kinderen kopen iets om mee te nemen.

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

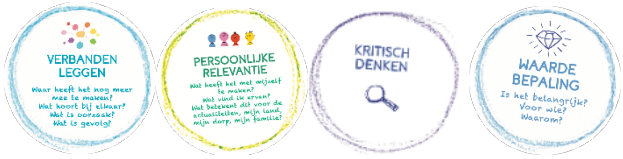
Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Verbanden leggen: Wat heb je nodig om te kunnen eten? Wat eet je met een lepel? En wat met een vork?

Persoonlijke relevantie: Wat eet jij het allerliefst? Met wie eet jij thuis? Vind jij het leuk om buiten te eten of binnen? Ben jij wel eens in een restaurant geweest?

Kritisch denken: Kun je soep eten met een vork? Heb je altijd een tafel nodig om te eten?

Waardebepaling: Waarom is samen eten gezellig? Waarom moet je netjes eten aan tafel?

Woordenschat	het restaurant, de picknick, koken, de klant, de kok, de ober, aan tafel, het menu, de vork, de lepel, het mes, het bord.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Spelontwikkeling

Niveau 1: Imitatiespel: (nadoen van gedrag van volwassenen), bijv. roeren in een pot is koken. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen kiezen een rol (klant, kok of ober) en doen de pedagogisch medewerker na door bijvoorbeeld te koken of bestellingen op te nemen.
De kinderen doen de pedagogisch medewerker na door een picknickkleed neer te leggen, eten uit te pakken en samen te gaan zitten.

Niveau 2: Aanzet tot symbolisch spel: doet alsof de pop een baby is, geeft de pop een kus. Legt de pop in de wieg. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen spelen ‘alsof’: de klant doet alsof hij eet en drinkt, de kok doet alsof hij een pizza of broodje maakt, de ober brengt het eten.
De kinderen spelen ‘alsof’: ze zeggen “Dit is mijn waterfles” of “Ik neem een appel mee” en doen alsof ze samen eten en drinken.

Niveau 3: Eenvoudig rollenspel waarbij het kind eenvoudige rollen aan kan nemen, soms meer tegelijk. (3,5 – 4 jaar]
De kinderen nemen eenvoudige rollen aan en wisselen die na een paar minuten (bijvoorbeeld van kok naar klant).
De kinderen nemen eenvoudige rollen aan: iemand is de gastheer die de spullen uitdeelt, anderen zijn picknickers die hun eten presenteren en opeten.

Niveau 4: In het symbolisch spel kan materiaal andere betekenissen krijgen, afwijkend van de realiteit. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen gebruiken hun fantasie door materiaal een andere betekenis te geven (“Deze banaan is een pizza”, “Dit blokje is een bord”).
De kinderen gebruiken hun fantasie door speelgoed of knutselmateriaal een andere betekenis te geven (“Dit papiertje is een stuk taart”, “De blok is een fles limonade”).

Leerlijn: Tekenontwikkeling

Niveau 1: Met opzet krassen. Maakt krabbels. Heeft voorkeur voor bepaalde vormen of lijnpatronen. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen maken krabbels als menukaart of als eten (krassen op papier en zeggen dat het spaghetti is).
De kinderen maken krabbels op papier en zeggen dat het eten of drinken is voor de picknick.

Niveau 2: Herhaalt vormen en lijnpatronen. Heeft besef van patronen. Bewegingen worden beheerster. Tekent lijnen minder door elkaar. Eerste figuren worden zichtbaar. Tekent een cirkel. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen tekenen eenvoudige vormen zoals een cirkel die een bord of pizza voorstelt.
De kinderen tekenen eenvoudige vormen (een cirkel als appel of beker) en leggen die op het picknickkleed.

Niveau 3: Toevallig realisme. Ontdekt dat de tekening iets voorstelt. Benoemt achteraf en verandert ook gemakkelijk de betekenis van dezelfde tekening. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen ontdekken dat hun tekening iets voorstelt: ze zeggen bijvoorbeeld "Dit is soep" bij hun getekende rondjes en veranderen dat later naar "Dit is limonade."
De kinderen benoemen achteraf hun tekeningen: "Dit was eerst een bal, maar nu is het mijn broodje."

Niveau 4: Schematische fase. Duidt met schema van kopvoeters zowel mensen als dieren aan. Beschikt nog niet over vaste schema's voor mensen en dieren. Beheerst de verticale dimensie. Tekent meer details. Tekent armen en benen nog vaak aan hoofd vast. Heeft plezier in kleuren. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen tekenen schematisch: een kopvoeter als ober of kok, of meer details op hun eten (bijvoorbeeld een broodje met strepen voor kaas) en kleuren dit in.
De kinderen tekenen schematisch: een kopvoeter die meepicknickt of gedetailleerd eten (een fles met dop, broodje met kleur), en kleuren met plezier hun eigen picknickitem in.

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

- De kinderen spelen in het thema-atelier met potten, pannen, lepels → “kookhoek”.

Bron: Bol

- Keuken/restaurant hoek: de kinderen “bestellen” en “serveren”. De kinderen verkleden zich als kok of ober.
  Zie ideeën: https://kleuteridee.nl/restaurant/

Bron: Pinterest

- De kinderen dekken de tafel in het thuisatelier.

Bron: JufGitte enhaarkleuters

Kunstatelier

- De kinderen maken een kunstwerkje van hun eten tijdens het eetmoment en eten het daarna lekker op.

Bron: TipsLikeSugar

Bron: Pinterest

- De kinderen dekken de tafel met bordjes en knutselen er gezond eten op.

Bron: KlasvanjufLinda

Ontdekatelier

- De kinderen snijden groenten en fruit (met peutermesjes) en eten het samen op.

Bron: Pinterest

- De kinderen kweken zelf eten om samen op te eten.

Bron: KoppelSwoeKinderopvang

Bouwatelier

De kinderen maken samen een “tafel”. De kinderen dragen blokken om een grote tafel te bouwen.

Bron: Pinterest

Puzzelatelier

De kinderen maken vormenpuzzels.

Bron: Bol

Buiten-/beweegatelier

- De kinderen dansen bij liedjes over samen eten.

Bron: Go-Kids

- De kinderen dekken samen de tafel.
  Teken met tape of leg hoepels op de vloer als “borden”. De peuters rennen om de beurt een “lepel” (blokje of pittenzakje) naar de plek.

Atelier van de week 3: Beweegatelier – Van eten word je groot en sterk

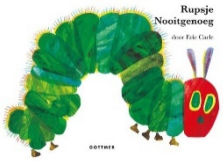
Introductie van het onderwerp aan het begin van de week
Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen
Kies een van de onderstaande opties:

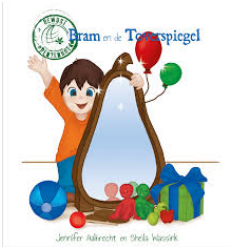
- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker gaat op de grond zitten, maakt zich klein als een balletje.
  Kikker: “Ik voel me zo klein en slap… ik kan niet eens springen!”
  PM: “Zullen we Kikker laten zien hoe we groot en sterk worden?”
  De kinderen doen de ‘zaadje wordt boom’-oefening, groeien langzaam groot, strekken armen uit.
  Kikker (staat op en springt): “Wauw! Nu voel ik me ook groot en sterk, net als jullie! Wie kan er iets zwaars tillen?”
- De kinderen doen de pedagogisch medewerker na in kleine bewegingsspelletjes over sterk en slap, groot en klein:
  - Eerst doen alsof je “slap en moe” bent (na weinig eten).
    Daarna bewegen als “sterk en vol energie” (na gezond eten).
    Variëren met langzaam/zacht en krachtig/snel bewegen.
  - Groei-oefening. De kinderen hurken klein op de grond → doen alsof ze een zaadje zijn. Langzaam groeien ze omhoog tot een grote, sterke boom. Je kunt dit koppelen aan fruitbomen of groenten.
  - Krachtspelletjes:
    - Trekspel met een touw (met zachte regels: vooral samenwerken).
    - Zachte blokken optillen en stapelen: “Laat zien hoe sterk je bent!”
    - Emmers met lichte materialen dragen (bijv. knuffels, ballen).

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden
Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Rupsje Nooitgenoeg, *Eric Carle*
Rupsje Nooitgenoeg kruipt als een klein rupsje uit zijn ei. Hij heeft honger, dus begint hij met eten, maar hij blijft daar maar mee doorgaan. Hij eet zich door allerlei eten heen, tot hij een hele grote dikke rups is. Dan bouwt hij een huisje en daar komt hij weer uit als een mooie vlinder.
Digitaal prentenboek:
https://www.youtube.com/watch?v=G_FrSIruAtE

Bram en de toverspiegel, *Jennifer Aalbrecht en Sheila Wassink*
Bram en de toverspiegel’ gaat op een fantasierijke en kinderlijke manier in op de werking van vitamines, gezond en ongezond eten. Kinderen maken kennis met rode en groene mannetjes en leren hoe ze zelf goed voor hun lichaam kunnen zorgen. Een grappig en leerzaam verhaal wat tegelijkertijd ondersteund in bewustwording en opvoeding.

Waarom moet ik gezond eten*?, Kay Barnham*
Bah! Volwassenen zeggen altijd dat je gezond moet eten. In dit boek lees je waarom ze eigenlijk wel gelijk hebben. Want gezond voedsel is goed voor je lichaam en je hersenen. En daardoor kun je de hele dag lekker spelen! In de serie 'Waarom moet ik …?' lezen kinderen waarom ze soms toch dingen moeten doen die ze liever niet zouden doen. De boeken staan vol typische kindervragen en nuttige antwoorden.
Let op: eigenlijk voor kleuters!

Filmpjes

- Gezondheid en groeien: https://www.youtube.com/watch?v=lEdzMwYa_Tg (09:41 min).
- Fien en Teun - Groeien: https://www.youtube.com/watch?v=iyhg9FBIN8w (01:59 min).

Liedjes

- Liedje gezond eten: https://www.youtube.com/watch?v=0ExRg83lOgY
- Knuffy Koala – Vitamientjes | Hoe eet mijn kind beter groente en fruit?: https://www.youtube.com/watch?v=QFCsxgUVszU
- Vriendschap met groenten: https://www.youtube.com/watch?v=Ohuyjogxv3I

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- Woord en Beweging Memory
  De pedagogisch medewerker noemt een woord: "Slap" → kinderen doen slap.
  Dan: "Sterk!" → kinderen maken spierballen.
  Later: "Wat deden we toen we slap waren?" / "Wat deden we toen we sterk waren?"
- Voel en vertel
  De kinderen tillen iets (zachte blokken/emmers). De pedagogisch medewerker vraagt:
  - "Was dit zwaar of licht?"
  - "Wat gebeurde er toen je tilde?"
  - "Was je sterk of slap?"
- Rupsje Nooitgenoeg
  - Naspelen met voorwerpen / poppen. Gebruik speelgoedfruit en een rups-pop.
    De kinderen laten de rups eten: "Wat at Rupsje op maandag?"
    De pedagogisch medewerker stelt simpele vragen: "Was hij toen nog klein?" / "Wat gebeurde er daarna?"
  - Herhalen met gebaren of liedje.
    Elk kind doet één stukje van het verhaal na (eten, buikpijn, cocon, vlinder).
    De kinderen herhalen het als klein rollenspel of met liedje.
  - Beeldkaartjes leggen in volgorde.
    De pedagogisch medewerker legt kaartjes van het boek neer. (klein → eet → cocon → vlinder). Hij/zij vraagt: "Wat kwam eerst? En toen?"
- De kinderen zingen een liedje met bewegingen mee.
  De kinderen verzinnen bij elk soort eten een gebaar (appel eten, wortel knabbelen).
  "Wie weet nog welk fruit in het liedje zat?"
- Raadspelletje: De pedagogisch medewerker zingt een deel van het lied en stopt ineens: "Ik eet een banaan en voel me…" De kinderen roepen: "Sterk!" of "blij!"
- De kinderen tekenen wat ze hebben onthouden. Ze tekenen één ding tekenen uit het lied of verhaal. De pedagogisch medewerker vraagt: "Wat heb jij getekend?"

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Beweegatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Sterke spieren parcours

Creëer 4 speelhoekjes/stations die elk een soort krachtig eten en een spiergroep symboliseren.

Station	Eten	Spiergroep	Activiteit	Materiaal
Wortelsprong	Wortel	Benen	Springen over hoepels of kussens	Hoepels, zachte kussens
Melkduwers	Melk	Armen	Grote bal duwen naar een pion of muur	Grote zachte bal, pionnen
Broodbaan	Brood	Buik/rug	Kruipen onder touw of stoelen	Stoelen, linten/touwen
Appelpad	Appel	Evenwicht	Balanceren over lijn of bank	Tape op de vloer of bankje

In dit parcours krijg je van eten superkrachten!
De pedagogisch medewerker laat bij elk station zien wat je doet, en zegt erbij welk lichaamsdeel je ermee traint.

De kinderen starten in hun groepje of individueel.
Gebruik een begeleidende volwassene per station (indien mogelijk) om taal te stimuleren:
“Wauw, jij springt echt als een konijn dat wortels heeft gegeten!”
“Voel je je sterk na het duwen van die bal?”

Telmogelijkheden:
De kinderen krijgen een kaartje bij elk station: ze verzamelen 4 stukjes eten aan het eind en tellen mee.
De kinderen tellen hoe vaak ze een activiteit kunnen doen.

Benodigdheden:
Hoepels, zachte kussens, grote zachte bal, pionnen, stoelen, linten/touwen, tape op de vloer of bankje, parcourskaartjes

Plusopdracht
- De pedagogisch medewerker gebruikt zinnen als:
  “Wat gebruik je nu, je armen of je benen?”
  “Wat zou jij willen eten om supersterk te worden?”
  “Kun jij net zo goed balanceren als iemand die veel appels eet?”
- De kinderen krijgen een A5-tekening van een kind. Ze geven met een kleur aan waar hun spieren “sterk” voelen na het parcours.

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Verbanden leggen: Wat gebeurt er als je heel veel snoep eet? En als je veel groente eet? Waar groeit fruit? En waar komt melk vandaan?

Creatief denken: Stel je voor: je wordt sterk van regenwater… wat zou je dan doen? Hoe zou jouw tovereten eruitzien? Wat kan je ermee?

Persoonlijke relevantie: Wat vind jij heel lekker én is gezond?
Wanneer voel jij je groot en sterk?

Perspectief nemen: Wat zou een baby eten om groot te worden?
Wat eet een beer of een leeuw om sterk te worden?

Woordenschat	Klein, groot, slap, sterk, zwaar, licht, de wortel, de melk, het bood, de appel, de benen, de armen, de buik, de rug, het evenwicht.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Omgaan met anderen

Niveau 1: Ik zoek andere kinderen op en speel ernaast. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen bewegen tijdens het parcours in dezelfde ruimte, zien elkaar spelen en bootsen elkaars gedrag na.

Niveau 2: Ik toon belangstelling voor andere kinderen. [2,5 – 3 jaar]
Door samen te bewegen, te wachten op elkaar en elkaar aan te moedigen, groeit hun interesse in de ander.

Niveau 3: Ik geniet van activiteiten in kleine groepen. [3,5 – 4 jaar]
Het spel vindt plaats in groepjes of bij een begeleider per station, wat aansluit bij het plezier van groepsactiviteiten.

Niveau 4: Ik zoek korte ‘tussendoor contacten’. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen zoeken spontaan contact met de volwassene (“Kijk hoe sterk ik ben!”) of met een ander kind (“Jij springt ook over de kussens!”).

Leerlijn: spelontwikkeling

Niveau 1: Ik speel naast andere kinderen (ieder in eigen spel). [2 – 2,5 jaar]
Tijdens het parcours zijn kinderen vaak tegelijk actief bij verschillende stations. Ze doen dan hetzelfde, maar nog vanuit hun eigen spelbeleving.

Niveau 2: Imitatiespel: (nadoen van gedrag van volwassenen), bijv. roeren in een pot is koken. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen bootsen bewegingen of begeleidende taal na: duwen als een sterke volwassene, springen als een konijn dat wortels heeft gegeten.

Niveau 3: Ik speel naast elkaar, soms samen, bijvoorbeeld met rijdend materiaal. [3 – 3,5 jaar]
Samen duwen aan een grote bal of achter elkaar kruipen versterkt het samenspel en het ontwikkelen van samenwerkingsvaardigheden.

Niveau 4: In het symbolisch spel kan materiaal andere betekenissen krijgen, afwijkend van de realiteit. [4 – 4,5 jaar]
Een bal wordt krachtvoer, een bank wordt een appelboomtak. Dit stimuleert het fantasierijke spel en betekenis geven aan de activiteiten.

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Kunstatelier

- De kinderen tekenen zichzelf nu én later als ze groot zijn.

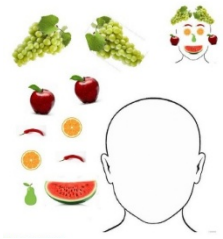
Bron: KijkMagazine

- De kinderen knutselen een pan met eten waar je groot en sterk van wordt.

Bron: Pinterest

- De kinderen maken een gezicht van plaatjes van fruit.

Bron: Pinterest

Ontdekatelier

- De kinderen experimenteren met verven met een mesje om hun broodje te smeren.

bron: Pinterest

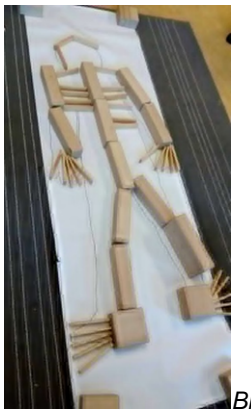
- De kinderen kleien een fruitschaal met fruit erin.

Bron: thingstoshareandremember

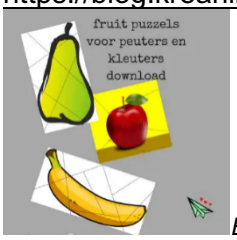
Bouwatelier

De kinderen maken met blokken zichzelf als ze groot en sterk zijn.

Bron: Pinterest

Puzzelatelier

- De kinderen maken fruitpuzzels. Gratis download: https://blog.kreanimo.com/fruit-puzzels-voor-peuters-en-kleuters/

Bron: Creanimo

- De kinderen sorteren fruit, granen, proteïne en overig met kleurtjes.

Bron: miraculove

Buiten-/beweeg atelier

De kinderen volgen een parcours met klimmen en springen: “Laat zien hoe sterk je bent!”

Bron: LoveveryBlog

Atelier van de week 4: Kookatelier – Eten bereiden

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker kijkt nieuwsgierig in een lege pan.
  Kikker: “Ik wil zó graag koken, maar ik weet niet wat…”
  PM: “Zullen we samen in de keuken spelen? Wat kunnen we maken voor Kikker?”
  De kinderen mogen groente, fruit of broodjes komen brengen. Samen roeren ze in de pan, doen alsof ze proeven.
  Kikker: “Mmm, dit is de lekkerste soep ooit! Samen koken is leuk!”
- Proefspel: de kinderen mogen ruiken, voelen en proeven van losse ingrediënten.
- De pedagogisch medewerker voert een kringgesprek met de kinderen over wie er weleens meegeholpen heeft met koken en wat ze toen gedaan hebben.

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Draai rond in de keuken, *Elo*
Wat zit er in de oven? Een schoen? Een auto? Of een zonnebril? Nee! Het is een taart. Draai aan het rad en ontdek wat er thuishoort in de keuken en wat toch liever niet. Een draaiboek vol knotsgekke combinaties.

De soep is klaar!, *Susanne Strasser*
Het is twaalf uur in de middag. Tijd voor een heerlijk bordje soep. Iedereen weet wat erin moet: het paard neemt een rode biet mee, de geit brengt malse takjes en de hond een krokant bot. Hoe zou het gaan smaken? Een verrukkelijk voorleesverhaal voor kleine lekkerbekjes.

Filmpjes

- Peuters maken iets lekkers klaar: https://schooltv.nl/video-item/peuters-maken-iets-lekkers-klaar-zelf-snijden-smeren-en-opeten (01:17 min).
- Soep maken met Nijntje: https://www.youtube.com/watch?v=MKsN0EDZhr4 (21:10 min).
- Filmpje van juf Neeltje en meester Pieter-Bas over proeven: https://www.youtube.com/watch?v=6IacfOT-o60 (17:54 min).
- Smullen van Zappelin: https://www.youtube.com/watch?v=JpByBQa7Qfg (16:02 min).

Liedjes

- Ik zag twee beren: https://www.youtube.com/watch?v=Tq55v7RdomU

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- Wat zat er in de soep van Kikker? (Terugblik-spel)
  Na het spel met de pan: De kinderen vertellen of wijzen één voor één aan wat zij in de pan hebben gedaan. “Wie weet nog wat jij in de soep deed?” of “Welke groente zat er ook alweer in?”
  Variatie: De handpop van Kikker maakt fouten.(“Zat er een schoen in de soep?”) De kinderen corrigeren.
- Kikker weet het even niet meer (Rollenspel met misverstanden)
  Kikker zegt: “Ik weet het niet meer… Zat er een zonnebril in de soep?”
  De kinderen mogen lachen, corrigeren en benoemen wat wél klopt.
- Voelen en raden (Zintuigenspel)
  De pedagogisch medewerker doet een groente of stuk fruit in een stoffen zak. De kinderen voelen zonder te kijken. “Wat zou dit zijn?” en “Hoe voelt het?”
  Daarna bekijken en benoemen.
- De pedagogisch medewerker herhaalt steeds een couplet van ‘ik zag twee beren’ met een ander ingrediënt, zoals bijvoorbeeld “Ik zag twee beren, tomaatjes snijden…”
  De kinderen doen de handeling na (snijden, roeren, proeven).
- Proef en vertel (taalrijk proeven). De kinderen proeven iets.
  “Hoe smaakt het?” of “Wat vind je ervan?” De pedagogisch medewerker checkt begrippen als: zacht, hard, zoet, zuur, knapperig, sappig.

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Kookatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Eten bereiden

De kinderen doen samen eenvoudige bereidingen volgens een 3-stappenplan: fruitspiesjes maken, soep koken, broodjes beleggen en/of groenten ontdekken.

Soep koken:
Vul een grote pan met water en plastic groenten. De kinderen mogen met een grote lepel roeren en “soep koken”.

Fruitspiesjes maken:
De kinderen rijgen stukjes banaan, appel, druif of peer aan een satéstokje (zonder punt). Daarna eten de kinderen het samen op aan tafel.

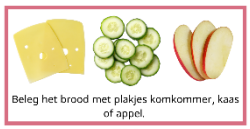

Broodjes beleggen:
De kinderen smeren boter op een boterham. Daarna beleggen ze het met plakjes komkommer, kaas of appel.
De kinderen kunnen eventueel met uitsteekvormpjes figuren in het brood maken.

Groente ontdekken:
De kinderen mogen groenten wassen in een bak water (wortel, paprika, komkommer).
Samen snijden (met peutermes) of scheuren (sla, kool) ze de groenten.
Daarna doen ze alles in een kom: Salade van Kikker!

Telmogelijkheden:
De kinderen tellen hoeveel stukjes fruit of hoeveel plakjes er op een broodje zitten.
“Doe er eentje bij, hoeveel heb je dan?”
Elke keer als de pedagogisch medewerker zegt “roer 3 keer”, roeren de kinderen exact 3 keer. Later combineren met: “Doe er 2 wortels en 1 tomaat bij.”

Benodigdheden:
Grote pan, water, plastic groenten, grote lepel, bananen, appels, druiven, peren, satéprikkers, boterhammen, komkommers, kaas, wortels, paprika’s, eventueel uitsteekvormpjes, boter, grote kom, (peuter)mesjes, bordjes.

Plusopdracht

- Geef kruiden (peterselie, basilicum, laurierblad) om aan te ruiken en de kinderen vertellen waar het aan doet denken: “Ruikt deze naar pizza of naar thee?”
- Fruit tellen en kleuren zoeken. De kinderen krijgen opdrachten bij de fruitspiesjes: “Maak een spies met 3 stukjes rood fruit.”
- De kinderen maken met plakjes groente een gezichtje op het broodje.
- De kinderen maken een herhaald patroon bij de fruitspiesjes of het broodbeleg. (appel-kaas-appel-kaas).
- De kinderen maken ‘menukaarten’ of schrijven krabbels of symbolen die een recept voorstellen. Ze doen alsof ze een lijstje maken met ingrediënten of een bordje maken met “soep van de dag”.
- De kinderen kijken bij anderen: wie heeft er meer of minder plakjes of stukjes?

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Verbanden leggen: Wat gebeurt er als je roert? Wat zie je dan?

Creatief denken: Wat kunnen we nog meer in de soep doen? Kun je een gekke fruitspies maken? (bijv. alleen gele stukjes!) Hoe zou een lachend broodje eruitzien? Kun je een patroon maken met fruit of beleg?

Persoonlijke relevantie: Vind jij het leuk om te helpen koken?

Woordenschat	Zacht, hard, knapperig, sappig, zoet, zuur, snijden, roeren, mengen, proeven, ruiken, voelen, brood beleggen, soep koken, de groenten, het fruitspiesje, de kruiden, meer, minder.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 – 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Niveau 1: Ik weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen tellen hoeveel stukjes fruit ze op een spies rijgen, of hoeveel soorten groenten er in de salade zitten. Ze herkennen dat een groepje uit meerdere onderdelen bestaat.

Niveau 2: Ik raak voorwerpen aan en zeg er een getal bij. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen tellen hardop terwijl ze stukjes appel of druiven op de prikker rijgen. Of ze leggen plakjes komkommer op een broodje en noemen daarbij een getal.

Niveau 3: Ik vergelijk grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen vergelijken wie de meeste stukjes fruit heeft, of wie het broodje met de meeste plakjes heeft belegd. Ze benoemen “meer” of “minder” tijdens het bereiden of eten.

Niveau 4: Ik tel voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). [4 – 4,5 jaar]
De kinderen proberen precies te tellen hoeveel stukjes er op de spies moeten komen of hoeveel groenten ze in de salade doen, maar slaan soms iets over of tellen dubbelt. Ze zijn bezig met het ontwikkelen van synchroon tellen.

Leerlijn: Ontluikende geletterdheid

Niveau 1: Ik lees een verhaal aan de hand van de plaatjes. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen kijken naar de plastic groenten en vertellen wat ze gaan doen. Ze gebruiken deze visuele ondersteuning om het 'verhaal' van de bereiding te begrijpen en uit te spelen.

Niveau 2: ik doe de pedagogisch medewerker na als zij stukjes uit het boek uitbeeldt. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen doen de handelingen van de pedagogisch medewerker na: roeren in de pan, snijden of scheuren van groenten, en het zorgvuldig rijgen van fruit. Ze reageren op voorbeeldgedrag en nemen actief deel aan het nadoen van de bereiding.

Niveau 3: Ik speel een voorgelezen verhaal na m.b.v. aanwijzingen van de pedagogisch medewerker. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen spelen 'restaurantje' of 'koken als in een verhaal'. Ze maken een salade zoals Kikker, bereiden broodjes alsof ze een rollenspel spelen en volgen instructies terwijl ze een situatie uitspelen die ze gehoord of gelezen hebben.

Niveau 4: Ik doe alsof ik kan schrijven. Ik schrijf naam in krabbels. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen maken 'menukaarten' of schrijven krabbels of symbolen die een recept voorstellen. Ze doen alsof ze een lijstje maken met ingrediënten of een bordje maken met "soep van de dag".

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

- De kinderen koken eten in het thuisatelier.

Bron: JufAnja

- Na het koken gaan de kinderen afwassen.

Kunstatelier

- De kinderen maken een kookmuts van papier en versieren deze met stickers en stiften.

Bron: Pinterest

- De kinderen versieren een schort.

Bron: deRolfgroep

Ontdekatelier

- De kinderen ontdekken welke geluiden er zitten in kookattributen.

Bron: Pinterest

- De kinderen spelen met een voelbord met keukenattributen.

Bron: Pinterest

- De kinderen experimenteren met een slagroomspuit.

Bron: Kleuteridee

Bouwatelier

- De kinderen bouwen allerlei gerechten die de kok heeft gemaakt, zoals een pizza, een taart, etc.

Bron: Toypro

- De kinderen bouwen een keuken, een restaurant, etc.

Bron: JufJoni

Puzzelatelier

- Rara wat zit er in de pan?
  Je neemt een pan met een deksel. Je stopt er een stuk fruit in, doet een doek over de pan en je zegt “Pannetje groot, pannetje klein, wat zou er in mijn pannetje zijn?” De kinderen raden wat er in de pan zit door te voelen.

- De kinderen spelen een digitale puzzel over voedsel.
- Puzzel voor kinderen - https://play.google.com/store/apps/details?id=com.iabuzz.Puzzle4KidsFood&hl=nl

Buiten-/beweeg atelier	De kinderen tillen boodschappen. Zet een paar knuffels of zachte blokken neer als "boodschappen". De kinderen dragen deze samen in een mand (of gewoon in hun handen) naar een plek in de ruimte, de "keuken". *Bron: Amazon*

Zelfstandig thuis-/ thema atelier

Inrichting en materialen:

- Speelgroenten en -fruit
- Potten, pannen, lepels, borden en andere keukenattributen
- Verkleedkleren ober en kok
- Tafelkleed
- Speelkeuken
- Afwasteil en afwasmiddel

Spelideeën:

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 1

Bron: Pinterest

De kinderen spelen in de groentekraam.

Sluit aan bij het theateratelier van week 2

Bron: Bol

De kinderen spelen in het thema-atelier met potten, pannen, lepels → “kookhoek”.

Bron: Pinterest

Keuken/restaurant hoek: de kinderen “bestellen” en “serveren”.
De kinderen verkleden zich als kok of ober.
Zie ideeën: https://kleuteridee.nl/restaurant/

Bron: JufGitte enhaarkleuters

De kinderen dekken de tafel in het thuisatelier.

Sluit aan bij het kookatelier van week 4

Bron: JufAnja

De kinderen koken eten in het thuisatelier.

Na het koken gaan de kinderen afwassen.

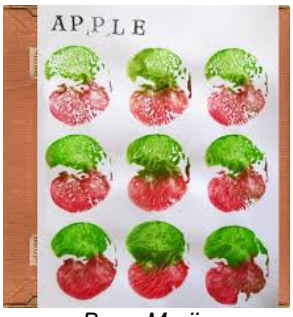
Zelfstandig kunstatelier

Inrichting en materialen:

- Verf
- Aardappels
- Kurken
- Papier
- Tekenmateriaal
- Klei of zoutdeeg
- Plastic bordjes
- Aluminiumfolie
- Fruit en groenten
- Peutermesjes
- Ongekookte pasta
- Schortjes

Spelideeën:

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 1

Bron: Marijn

De kinderen stempelen fruit met aardappel/kurk en verf.

Bron: Pinterest

De kinderen maken een placemat met papier en versieren deze met tekeningen van eten.

Bron: IkgaEMB!

De kinderen tekenen allerlei eten en drinken wat ze lekker vinden op 1 vel. Op een ander vel tekenen ze alles wat ze niet zo lekker vinden. Samen ontstaat er zo een mooi overzicht van de klas.

De kinderen maken fruitsoorten van klei of van zoutdeeg.

Bron: JufJanneke

De kinderen maken fruit en groente maskers: https://jufelss.files.wordpress.com/2013/05/fruit-en-groenten-maskers.pdf

De kinderen knutselen hun bord met lievelingseten.

De kinderen beleggen een pizza met strookjes papier.

Sluit aan bij het theateratelier van week 2

Bron: TipsLikeSugar

De kinderen maken een kunstwerkje van hun eten tijdens het eetmoment en eten het daarna lekker op.

Bron: Pinterest

Bron: KlasvanjufLinda

De kinderen dekken de tafel met bordjes en knutselen er gezond eten op.

Sluit aan bij het beweegatelier van week 3

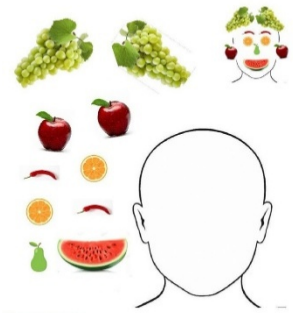
Bron: KijkMagazine

De kinderen tekenen zichzelf nu én later als ze groot zijn.

Bron: Pinterest

De kinderen knutselen een pan met eten waar je groot en sterk van wordt.

Bron: Pinterest

De kinderen maken een gezicht van plaatjes van fruit.

Sluit aan bij het kookatelier van week 4

Bron: Pinterest

De kinderen maken een kookmuts van papier en versieren deze met stickers en stiften.

Bron: deRolfgroep

De kinderen versieren een schort.

Zelfstandig ontdekatelier

Inrichting en materialen:

- Fruit en groenten
- Vergrootglazen
- Ongekookte pasta
- Speelgoedpannen en lepels
- Peutermesjes
- Moestuintje
- Plastic mesjes
- Verf
- Papier
- Klei
- Kookattributen
- Slagroomspuit

Spelideeën:

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 1

Bron: Dreamstime

Fruit van heel dichtbij.
Leg verschillende soorten fruit en een aantal vergrootglazen in de kijkhoek neer. De kinderen bekijken het fruit met vergrootglazen van heel dichtbij en tekenen het eventueel na.

Bron; JufCato

De kinderen experimenteren in de pastahoek.

Sluit aan bij het theateratelier van week 2

Bron: Pinterest

De kinderen snijden groenten en fruit (met peutermesjes) en eten het samen op.

De kinderen kweken zelf eten om samen op te eten.

Bron: KoppelSwoeKinderopvang

Sluit aan bij het beweegatelier van week 3

De kinderen experimenteren met verven met een mesje om hun broodje te smeren.

Bron: Pinterest

De kinderen kleien een fruitschaal met fruit erin.

Bron: thingstoshareandremember

Sluit aan bij het kookatelier van week 4

Bron: Pinterest

De kinderen ontdekken welke geluiden er zitten in kookattributen.

Bron: Pinterest

De kinderen spelen met een voelbord met keukenattributen.

Bron: Kleuteridee

De kinderen experimenteren met een slagroomspuit.

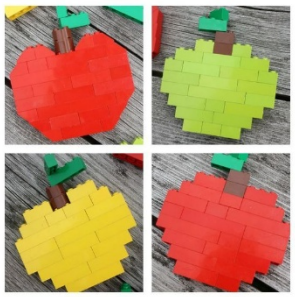
Zelfstandig bouwatelier

Inrichting en materialen:

- Lego of ander contructiemateriaal
- Blokken

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 1

Bron: Pinterest

De kinderen bouwen fruit van lego.

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 2

Bron: Pinterest

De kinderen maken samen een “tafel”. De kinderen dragen blokken om een grote tafel te bouwen.

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 3

Bron: Pinterest

De kinderen maken met blokken zichzelf als ze groot en sterk zijn.

Sluit aan bij het kunstatelier van week 4

Bron: Toypro

De kinderen bouwen allerlei gerechten die de kok heeft gemaakt, zoals een pizza, een taart, etc.

Bron: JufJoni

De kinderen bouwen een keuken, een restaurant, etc.

Zelfstandig puzzelatelier

Inrichting en materialen:

- Gekleurde bakjes
- Speelgoed groenten en -fruit
- Bingokaarten
- Kralenplankjes
- Vormenpuzzels
- Computer
- Pan

Spelideeën:

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 1

Bron: Bol

De kinderen spelen een sorteerspel met groente en fruit (bijv. rood, groen, geel).

Bron: JufJanneke

De kinderen spelen fruitbingo:
https://jufelss.wordpress.com/77-2/

De kinderen leggen fruit op een kralenplank:
https://www.jufjanneke.nl/wordpress/fruit-de-klas/

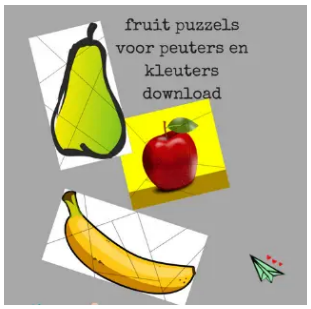
Sluit aan bij het theateratelier van week 2

Bron: Bol

De kinderen maken vormenpuzzels.

Sluit aan bij het beweegatelier van week 3

Bron: Creanimo

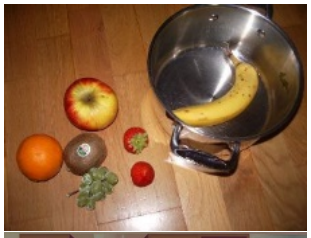
De kinderen maken fruitpuzzels. Gratis download: https://blog.kreanimo.com/fruit-puzzels-voor-peuters-en-kleuters/

Bron: miraculove

De kinderen sorteren fruit, granen, proteïne en overig met kleurtjes.

Sluit aan bij het kookatelier van week 4

Rara wat zit er in de pan?
Je neemt een pan met een deksel. Je stopt er een stuk fruit in, doet een doek over de pan en je zegt “Pannetje groot, pannetje klein, wat zou er in mijn pannetje zijn?” De kinderen raden wat er in de pan zit door te voelen.

De kinderen spelen een digitale puzzel over voedsel.
Puzzel voor kinderen - Voedsel - Apps op Google Play

Zelfstandig buiten-/beweegatelier

Inrichting en materialen:

- Stoeltjes
- Liedjes over samen eten
- Hoepels of tape
- Pittenzakjes of blokjes
- (boodschappen)mandje
- Knuffels en blokken

Spelideeën:

Sluit aan bij het ontdekatelier van week 1

Bron:Freelmages

De kinderen spelen het fruitmand-spel (variant van stoelendans). Bij appel, banaan of peer moeten kinderen gaan zitten op een plek).

Bron: EarlyYearsBlog

De kinderen leren het versje aan met bewegingen.

Keren, keren,
Boterhammen, peren
de kinderen lopen hand in hand linksom

Keren, keren,
Sperziebonen, vis
de kinderen lopen hand in hand rechtsom

Het is niet te geloven
ze staan stil en (met elkaarshanden vast) gooien de handen in de lucht

Hoe lekker alles is
de handen worden weer naar beneden gedaan

Niet mis!
handen los, en met een sprongetje ("Niet") op de grond vallen ("mis").

Sluit aan bij het theateratelier van week 2

Bron: Go-Kids

De kinderen dansen bij liedjes over samen eten.

De kinderen dekken samen de tafel.
Teken met tape of leg hoepels op de vloer als “borden”. De peuters rennen om de beurt een “lepel” (blokje of pittenzakje) naar de plek.

Sluit aan bij het beweegatelier van week 3

Bron: LoveveryBlog

De kinderen volgen een parcours met klimmen en springen: “Laat zien hoe sterk je bent!”

Sluit aan bij het kookatelier van week 4

Bron: Amazon

De kinderen tillen boodschappen.
Zet een paar knuffels of zachte blokken neer als "boodschappen". De kinderen dragen deze samen in een mand (of gewoon in hun handen) naar een plek in de ruimte, de "keuken".

Leerlijn: Grote motoriek
Niveau 1: Ik kan overal op en af klauteren. [2 – 2,5 jaar]
Niveau 2: Ik zwaai met mijn armen tijdens het lopen. [3 – 3,5 jaar]
Niveau 3: Ik kan rennen en springen. [3,5 – 4 jaar]
Niveau 4: Ik kan klimmen, hinkelen, springen en huppelen. [4 – 4,5 jaar]

Lees atelier

Verteltafel of vertelkast:

- Maak samen met de kinderen een verteltafel, naar aanleiding van een prentenboek of jullie zelfverzonnen verhaal. Tijdens het spelen met de verteltafel, vertellen de kinderen het verhaal na. Of ze bedenken met elkaar een nieuw verhaal.

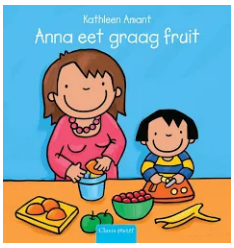
Bron: BettySluyzer

Bron: Pinterest

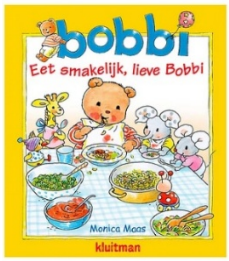
Bron: Pinterset

Anna eet graag fruit, *Kathleen Amant*
Een heerlijk verhaal over hoe lekker fruit en fruitdrankjes wel zijn. Voor peuters vanaf 30 maanden, met de vaardigheden van het kind als thema. Anna gaat met mama naar de markt om fruit te kopen. Anna is dol op fruit en fruitdrankjes. Ze kopen appels, sinaasappels, bananen, aardbeien ... Als Anna en mama thuiskomen, maken ze een heerlijke smoothie.
Digitaal prentenboek:
https://www.youtube.com/watch?v=Vk3YgCwy850

Wat eet Nijntje vandaag?, *Dick Bruna*
Elke dag eet Nijntje wel iets lekkers: een bord pap als ontbijt, een banaan als tussendoortje of worteltjes bij het avondeten. Het boek is ingedeeld naar eetmomenten op een dag: van ontbijt en fruit tot avondeten en toetje. Bij elk moment staan verschillende soorten eten afgebeeld, wat uitnodigt tot interactie tussen voorlezer en kind. Wat vind jij lekker om te eten? Als extraatje staan de dagen van de week aan het eind op een rij. Leuk om te oefenen: weet jij welke dag het is vandaag?

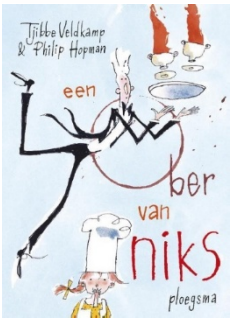
Eet smakelijk, lieve Bobbi, *Monica Maas*
Boodschappen doen, koken en samen aan tafel gaan om te eten: het is een dagelijks ritueel in elk gezin. Peuters en kleuters zullen smullen van dit leuke nieuwe Bobbi-boek, waarin Bobbi samen met zijn moeder naar de winkel gaat, meehelpt in de keuken en zelf de tafel dekt. Als het eten op tafel komt, vindt hij niet alles even lekker. Tsja... wat doe je dan? Eet smakelijk, lieve Bobbi is weer een herkenbaar en lief boek op rijm. Mama zegt: ‘Eet smakelijk, Bobbi!’ Papa lacht: ‘Het ruikt echt top. Bobbi, kom eens met je bordje, dan schep ik je lekker op.’

Eten met Fien en Milo, *Pauline Oud*
Fien en Milo gaan samen buiten eten. In de tuin staat een tafel, maar die moet nog gedekt worden. Eerst zoeken de vriendjes een tafelkleed, bestek en borden uit. Daarna kiezen ze fruit, brood, groenten … Alle spullen die ze mee willen nemen, stoppen ze in hun kar. Maar waar is al het eten gebleven als ze aan tafel willen gaan? Een grappig verhaal over eten kiezen en de tafel dekken. Voor peuters vanaf 24 maanden, met het dagelijks leven van het kind als thema.

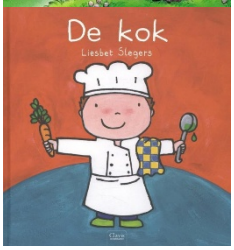
Handboekje voor het eten aan tafel, *Paule Battault en Anouk Ricard*
“Aan tafel!…” Dit is voor veel ouders de openingszin van een lange strijd. Om alle kinderen te helpen om eindelijk echt van het avondeten te genieten, is hier een eigenzinnige handleiding!

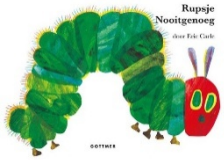
Een ober van niks, *Tjibbe Veldkamp en Philip Hopman*
Grappig prentenboek waarin een klunzige ober ontdekt dat ook hij érgens goed in is!
Er was eens een ober die alles uit zijn handen liet vallen. Hij wilde zo graag een goede ober zijn, maar hoe hij ook zijn best deed, alles ging steeds weer verkeerd. Ten slotte kwamen er geen gasten meer in zijn restaurant. Totdat een meisje hem wilde helpen.
Digitaal voorgelezen:
https://www.youtube.com/watch?v=MjSMYiKG_I8

Een vrolijke picknick?, *Sara Albee*
Als Bert en Ernie gaan picknicken zijn zij niet de enigen die uit de mand snoepen. Prentenboek met zachtgekleurde tekeningen.

De kok, *Liesbet Slegers*
De kok maakt gezond en lekker eten klaar. Dat doet hij in een grote keuken, vaak in een restaurant. Iedere dag worden er verse groenten, vlees en vis geleverd. Alles wordt voorbereid en staat klaar. Als het restaurant dan opengaat, kan iedere klant kiezen uit de menukaart. De chef maakt samen met het hele keukenteam de gerechtjes klaar. Ieder heeft zijn taak, zodat het snel vooruit gaat. Alles wordt mooi op het bord gelegd, en het smaakt superlekker!

Rupsje Nooitgenoeg, *Eric Carle*
Rupsje Nooitgenoeg kruipt als een klein rupsje uit zijn ei. Hij heeft honger, dus begint hij met eten, maar hij blijft daar maar mee doorgaan. Hij eet zich door allerlei eten heen, tot hij een hele grote dikke rups is. Dan bouwt hij een huisje en daar komt hij weer uit als een mooie vlinder.
Digitaal prentenboek:
https://www.youtube.com/watch?v=G_FrSIruAtE

Bram en de toverspiegel, *Jennifer Aalbrecht en Sheila Wassink*
Bram en de toverspiegel’ gaat op een fantasierijke en kinderlijke manier in op de werking van vitamines, gezond en ongezond eten. Kinderen maken kennis met rode en groene mannetjes en leren hoe ze zelf goed voor hun lichaam kunnen zorgen. Een grappig en leerzaam verhaal wat tegelijkertijd ondersteund in bewustwording en opvoeding.

Waarom moet ik gezond eten*?, Kay Barnham*
Bah! Volwassenen zeggen altijd dat je gezond moet eten. In dit boek lees je waarom ze eigenlijk wel gelijk hebben. Want gezond voedsel is goed voor je lichaam en je hersenen. En daardoor kun je de hele dag lekker spelen! In de serie 'Waarom moet ik ...?' lezen kinderen waarom ze soms toch dingen moeten doen die ze liever niet zouden doen. De boeken staan vol typische kindervragen en nuttige antwoorden. *Let op: eigenlijk voor kleuters!*

Draai rond in de keuken, *Elo*
Wat zit er in de oven? Een schoen? een auto? Of een zonnebril? Nee! Het is een taart. Draai aan het rad en ontdek wat er thuishoort in de keuken en wat toch liever niet. Een draaiboek vol knotsgekke combinaties.

De soep is klaar!*, Susanne Strasser*
Het is twaalf uur in de middag. Tijd voor een heerlijk bordje soep. Iedereen weet wat erin moet: het paard neemt een rode biet mee, de geit brengt malse takjes en de hond een krokant bot. Hoe zou het gaan smaken? Een verrukkelijk voorleesverhaal voor kleine lekkerbekjes.

Koken met Kikker, *Max Velthuijs*
Kikker en zijn vriendjes zijn dol op eten en koken! Voor elk seizoen hebben ze lekkere recepten: van smoothies in de zomer tot een stamppot in de winter. Prentenboek met voorleesverhaaltjes, uitleg van recepten en eenvoudige, krachtige kleurenillustraties.

Deelthema 2: Ziek zijn

Overzicht ateliers van de week

Bouwatelier –
Naar de dokter

Sociale vaardighedenatelier –
Zorgen voor elkaar

Kunstatelier –
Gevallen

Puzzelatelier –
Naar de tandarts

Tussenweek

Introductie in het thema: leergesprek en verhalend ontwerp

Leergesprek over ziek zijn, naar de dokter of de tandarts gaan.

Verhalend ontwerp

Kikker is ziek, Max Velthuijs

De pedagogisch medewerker zit met de kinderen in de kring en haalt de Kikker-handpop tevoorschijn. Kikker ziet er een beetje sip uit.

PM: "Hé Kikker, wat kijk je verdrietig… wat is er aan de hand?"
Kikker: "Ohhh… ik voel me helemaal niet lekker… mijn hoofd doet pijn en ik ben zo moe… ik wil alleen maar liggen."
PM (tegen de kinderen): "Horen jullie dat? Kikker voelt zich ziek. Wat kunnen we doen om hem te helpen?"

De kinderen reageren: "een kusje geven!", "een dekentje pakken!", "een verhaaltje lezen!".

De pedagogisch medewerker kan de Kikker-pop laten reageren.
Kikker: "O, wat lief! Eend bracht net een kopje warme soep. Dat smaakte zó fijn. En Varkentje gaf me een zachte deken. Haas zei dat ik goed moest uitrusten. Maar… ik voel me nog steeds een beetje slap."
PM: "Zullen wij ook iets voor je doen? Misschien kunnen wij zacht zingen of even bij je komen zitten?"

De kinderen mogen zacht een liedje zingen of de pop aaien.
Kikker: "Dank jullie wel, lieve vrienden. Weet je, ik begin me al een beetje sterker te voelen. Misschien kan ik straks wel weer even opstaan en buiten spelen."
PM: "Wat fijn om te horen, Kikker! Zorgen voor elkaar is heel belangrijk. Wie zorgt er bij jou thuis voor jou als je ziek bent?"

Gesprek met de kinderen.

Atelier van de week 5: Bouwatelier – Naar de dokter

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week
Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen
Kies een van de onderstaande opties:

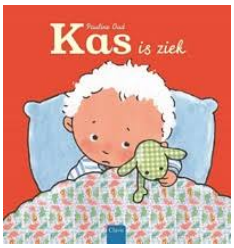
- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker ligt slap in de armen van de PM, ogen half dicht.
  PM: “O jee… Kikker, wat is er?”
  Kikker: “Ik voel me ziek… mijn hoofd doet pijn en ik ben zo moe.”
  PM: “Wat kunnen wij doen om voor Kikker te zorgen?”
  De kinderen geven een dekentje, doen alsof ze soep brengen of zachtjes een liedje zingen.
  Kikker: “Dank jullie wel… ik voel me al een beetje beter!”
- De kinderen praten over hoe voelt het als je ziek bent. Wat doe jij als je ziek bent?
- De kinderen brengen een boekje aan een dokterspraktijk.
- De kinderen zien allerlei voorwerpen in de kring die met de dokter te maken hebben. Denk aan lange jas, stethoscoop, thermometer, handschoentjes, mondkapje etc. De pedagogisch medewerker bespreekt de voorwerpen met de kinderen. Wat draagt een dokter altijd voor kleding? Wat gebeurt er wanneer je ziek bent, is er wel eens iemand ziek geweest, wat was er aan de hand en wat moest er gebeuren om je beter te maken?
- De kinderen praten over hoe je kunt voorkomen dat je ziek wordt. (handen wassen, gezond eten). Samen gaan ze handjes wassen en zingen een liedje erbij. (Was je handen van Minidisco: https://www.youtube.com/watch?v=Muz2dOrxt5I of Handjes wassen met Woezel & Pip: https://www.youtube.com/watch?v=CQhsOmWTj2E)

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden
Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Kaatje bij de dokter, *Liesbet Slegers*
Geruststellend verhaal over naar de dokter gaan voor peuters vanaf 24 maanden, met de wereld rondom het kind als thema. Ik ben Kaatje. Vandaag voel ik me slapjes. Ik heb koorts. Mama neemt me mee naar de dokter. Die onderzoekt me helemaal. Ze geeft een briefje voor de apotheker mee en belooft dat ik gauw weer beter word.
Digitaal voorgelezen boek:
https://www.youtube.com/watch?v=4kvIIBCBmSE

Kas is ziek, *Pauline Oud*
Kas is ziek. Hij moet steeds hoesten en zijn keel doet pijn. Mama maakt een lekker bedje voor Kas op de bank en papa haalt medicijnen bij de dokter.
Oppas Emma komt langs terwijl mama en papa gaan werken. Ze spelen samen spelletjes en Emma maakt toverpannenkoeken, want Kas voelt zich al gauw weer helemaal beter!
Een warm en herkenbaar prentenboek over een beetje ziek zijn. Voor kinderen vanaf 2,5 jaar.

Bumba bij de dokter, *Studio 100*
Wat is er, Babilu? Je kijkt zo sip. Waarom wil je niet spelen? Hé, er staan rode vlekjes op je gezicht. 'Jij moet naar de dokter,' zegt Bumba.
Herkenbaar verhaal over ziek zijn en dan weer genezen.

Filmpjes

- Naar de dokter met Flip de beer: https://schooltv.nl/video/naar-de-dokter-met-flip-de-beer/#q=beroepen (03:36 min).
- Aflevering van het zandkasteel; Griep: https://schooltv.nl/video/het-zandkasteel-de-griep/#q=dokter (15:28 min).
- Baby pop gaat naar de dokter: https://www.youtube.com/watch?v=qtxpnbaW03g (08:10 min).

Liedjes

- Een liedje over de dokter: https://schooltv.nl/video/liedje-dokter-een-liedje-over-de-dokter/#q=dokter
- Liedje – Een spuitje van de dokter: https://schooltv.nl/video/spuitje-van-de-dokter-liedje-uit-hoelahoep/#q=dokter

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- Wat had Kikker ook alweer? De pedagogisch medewerker pakt Kikker opnieuw en stelt korte vragen aan de kinderen: “Wat zei Kikker ook alweer?” “Waar had hij pijn?” “Wat deden jullie om te helpen?” De kinderen laten met gebaren of voorwerpen zien wat ze deden (bijv. een dekentje brengen, soep geven).
- Dokterspullen raden. De kinderen voelen of kijken naar een paar doktersvoorwerpen in een voeldoos of onder een doek (één voorwerp tegelijk). Vervolgens benoemen de kinderen wat het is en wat de dokter ermee doet. De pedagogisch medewerker herhaalt samen in een kring de woorden en hun functie: “Dit is een thermometer, die meet hoe warm je bent.”
- De kinderen brengen een eigen knuffel mee naar de kring. De pedagogisch medewerker voert een gesprek: “Is jouw knuffel ook ziek?” “Wat heeft hij?” “Wat kunnen we doen om hem beter te maken?”

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Bouwatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Een dokterspraktijk bouwen

De kinderen gaan een dokterspraktijk bouwen.
De kinderen geven antwoord op de vraag: “Wat heeft een dokter nodig?” (Bijv. bed, kastje, stoelen, spullen om te prikken of luisteren
De kinderen bouwen bijvoorbeeld:

- Een bed voor zieke knuffels
- Een wachtkamer met stoelen
- Een tafeltje voor de doktersspullen
- Of wat ze zelf bedacht hebben

De pedagogisch medewerker helpt een beetje, maar laat de kinderen vooral zélf ontdekken.
Hij/zij benoemt wat ze doen: “Oh, jij maakt een bed! Wat ligt daar? Een zieke beer?”
De kinderen kunnen eventueel een rollenspel spelen in hun dokterspraktijk.
Eén kind is de dokter, de ander is ziek of mama/papa.
Wissel af, laat iedereen eens iets anders proberen.

Telmogelijkheden:

- De kinderen tellen hoeveel spullen ze gebruiken of neerleggen: “Hoeveel spuitjes liggen er op tafel?” “We hebben 3 verbandjes, hoeveel missen we nog?” “Leg 4 stoelen in de wachtkamer, tel je mee?”
- Gebruik knuffels of poppen als patiënten: “Hoeveel knuffels zijn er ziek?”
  “Er zitten 2 patiënten in de wachtkamer, komt er nog eentje bij?”
  Je kunt dit visueel maken met blokken of tellen op je vingers.
- Tel samen hoeveel blokken nodig zijn voor bijvoorbeeld:
  Een ziekenhuisbed: “We gebruiken 6 blokken. Zullen we er nog 2 bij doen?”
  Een muur of balie: “Kun jij 5 rode blokken zoeken?”
- Gooi met een dobbelsteen en pak zoveel blokken of doktersspullen.

Benodigdheden:

Grote blokken (bijv. Duplo, foamblokken of houten blokken), kartonnen dozen (kun je openmaken als bed of balie), doktersspeelgoed (stethoscoop, thermometer, verbandjes, spuitje), knuffels of poppen als patiënten, eventueel witte doeken of oude overhemden als doktersjas.

Plusopdracht

- De kinderen maken eerst een tekening van hoe hun dokterspraktijk eruit moet zien: Wat komt erin? Waar komt het bed? Waar zitten de mensen te wachten?
- De kinderen krijgen bouwopdrachten met aantallen en kleuren, bijvoorbeeld: “Bouw een bed met 4 blokken.” “Gebruik 3 rode en 2 gele blokken voor een medicijnkastje.” “Bouw een toren voor de dokter, precies 6 blokken hoog.”
- De kinderen spelen met poppetjes en knuffels een klein verhaaltje na bij wat ze gebouwd hebben. De pedagogisch medewerker begint het verhaal, zij maken het af: “Dit is dokter Daan. Vandaag komt er een patiënt...”
- De kinderen maken recepten of doktersbriefjes voor de patiënten door te krabbelen of lijntjes te tekenen.

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Verbanden leggen: Wat heeft een zieke knuffel nodig? Eerst gaat de patiënt in de wachtkamer, wat gebeurt daarna?

Persoonlijke relevantie: Was jij weleens ziek? Wat vond je daarvan? Vind jij het spannend bij de dokter? Wat helpt jou als je je niet zo lekker voelt? Zou jij dokter willen zijn?

Woordenschat	De dokter, de wachtkamer, ziek zijn, beter worden/genezen, stethoscoop, thermometer, de dokterspraktijk.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende geletterdheid

Niveau 1: Ik lees een verhaal aan de hand van de plaatjes. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen spelen hun doktersverhaal na met knuffels en poppen en gebruiken plaatjes of attributen (zoals de stethoscoop) om te bedenken wat er gebeurt.

Niveau 2: Ik gebruik lettermateriaal niet om woorden te maken, maar om figuren te maken of te bouwen. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen bouwen met blokken en lettermaterialen een bed of kast voor de praktijk en benoemen wat ze gebouwd hebben.

Niveau 3: Ik speel een voorgelezen verhaal na m.b.v. aanwijzingen van de pedagogisch medewerker. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen spelen een rollenspel: de pedagogisch medewerker begint (“De patiënt komt binnen”), de kinderen zetten het verhaal voort in hun dokterspraktijk.

Niveau 4: Ik doe alsof ik kan schrijven. Ik schrijf naam in krabbels. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen maken recepten of doktersbriefjes voor de patiënten door te krabbelen of lijntjes te tekenen.

Leerlijn: Kleine motoriek

Niveau 1: Ik bouw een toren van zes tot acht blokken. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen stapelen blokken om een bed, een muur of een balie in de dokterspraktijk te maken.

Niveau 2: Ik doe grote knopen open en dicht. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen oefenen met doktersjassen of verkleedkleren door de knopen open en dicht te maken als onderdeel van het rollenspel.

Niveau 3: Ik knip kleine stukjes. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen knippen verbandjes of stukjes papier voor recepten of doktersbriefjes.

Niveau 4: Ik maak ingewikkelder bouwsels. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen bouwen samen een wachtkamer of een medicijnkastje van blokken of dozen.

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

- De kinderen spelen het spel van naar de dokter gaan. De knuffels of andere kinderen kunnen de patiënten zijn.

Bron: VanZussies

Tip: Dit kan ook heel goed op een getekend persoon zoals te zien is op onderstaande foto:

Bron: Thecreativekidscorner

Kunstatelier

- De kinderen maken een zustershoed net als in het voorbeeldfilmpje: https://schooltv.nl/video/zusterhoed-maken-knutsel-uit-hoelahoep/#q=dokter

- De kinderen schilderen zichzelf als dokter.

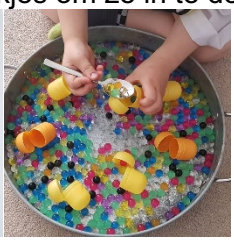

Bron: Tekenderwijs

- De kinderen sorteren en plakken de pillen in het potje

Bron: Juf Lies

Ontdekatelier

- De kinderen spelen in de sensomotorische tafel met allemaal pilletjes/balletjes en bakjes om ze in te doen.

Bron: Everystarisdifferent

- De kinderen ontdekken hoe de stethoscoop en thermometer werkt. De kinderen onderzoeken het menselijk lichaam (pop met losse lichaamsdelen, stethoscoop om hart te luisteren, knuffel “temperatuur opnemen” met speelgoed thermometer).

Bron: Freepik

- De kinderen ontdekken met spuiten in de watertafel.

- De kinderen sorteren de pilletjes in de juiste potjes op de lichttafel.

Bron: Pinterest

Bouwatelier

- De kinderen bouwen het ziekenhuis, met een plek waar de helikopter kan landen en waar de ambulances naar binnen kunnen rijden.

Bron: Pinterest

- De dieren zijn ziek. De kinderen bouwen een dierenziekenhuis.

Bron: KlasvanjufLinda

- De kinderen maken een ambulance of doktersauto met houten blokken of grote kartonnen dozen.

Bron: Elkeblogt

- De kinderen bouwen een medicijnenkastje waarin flesjes en potjes passen.

Puzzelatelier

De kinderen wijzen het gedraaide plaatje aan.

Bron: JufMaike

Buiten-/beweeg atelier

De kinderen maken ambulances om buiten mee te spelen. Neem een kar voor het buitenspel en maak met dozen een ambulance op maat. Laat op de bodem ook gewoon karton zitten. Als de kinderen in de ambulance zitten, staat hij zo erg stevig. Voor een stuurkar kun je aan de onderkant van de doos een cirkel uitknippen, zodat je de doos over het stuur kunt schuiven. Snij de doos met een schilmesje op maat. Laat de kinderen de ambulance verven en beplakken met de materialen die je hier kunt downloaden:
Materialen om ambualnce te knutselen, kleuteridee.pdf

Zorg voor deuren die open kunnen. Leg in de ambulance een dokterskoffertje met verband, pleisters en gips. Ook een aantal doktersjassen vinden de kinderen erg leuk om te gebruiken. Met een troostknuffel uit de ambulance kunnen ze hun patiënten op hun gemak stellen en troosten.

Atelier van de week 6: Sociale vaardighedenatelier – Zorgen voor elkaar

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker zit op een stoel, nog een beetje zwak.
  Kikker: “Mijn vrienden zorgen zo goed voor me… Eend bracht soep, Varkentje een dekentje, en Haas zei dat ik moest rusten. Wat lief!”
  PM: “Zorgen jullie ook wel eens voor iemand? Hoe doe je dat?”
  De kinderen mogen vertellen of uitbeelden. Laat ze daarna samen voor Kikker zorgen in een klein rollenspel: een kind geeft hem water, een ander leest een boekje voor.
  Kikker: “Jullie zorgen ook zo goed! Ik voel me helemaal blij van binnen.”
- Complimentenkring. De kinderen zitten in een kring en geven elkaar complimentjes (met hulp van de volwassene). Voorbeeld: “Ik vind dat jij mooi kan bouwen” of “Jij kan goed zingen”. Je kunt hierbij een complimentenkaart gebruiken of een knuffel die wordt doorgegeven.
- Helpende handen. De kinderen spelen situaties na: iemand laat iets vallen, iemand heeft hulp nodig bij jas aantrekken. De kinderen oefenen om hulp te geven en te vragen. Benoem: “Wat fijn dat jij helpt!”
- De kinderen doen samen spelletjes waarbij ze elkaar moeten helpen, bijvoorbeeld:
  - De Trein. De kinderen pakken elkaar vast bij de schouders of middel. De voorste is de locomotief, de rest de wagons. Ze moeten samen bochten maken, stoppen en vertrekken.
  - Ballon Vervoeren. Twee peuters krijgen samen één ballon. Ze moeten de ballon tussen hun buiken of armen klemmen en zonder handen naar de overkant lopen.
  - Stoelendoolhof. Zet wat kussens of stoelen neer als obstakel. Eén peuter mag de ander leiden (bijvoorbeeld door zachtjes handje te geven of aanwijzingen te fluisteren).
  - Samen Tekenen. Twee peuters krijgen één groot vel papier en één potlood of stift. Ze moeten om de beurt een lijntje zetten en samen een tekening maken.
  - De Brug Bouwen. Zet blokken of kussens klaar. De kinderen moeten samen een brug bouwen waar ze daarna overheen kunnen lopen.
  - Trek de Deken. Twee peuters trekken samen een deken voort waarop een knuffel zit. Ze moeten de knuffel voorzichtig naar de overkant brengen zonder dat hij valt.

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

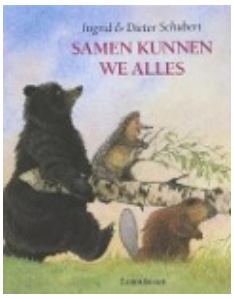
Twee vechtende eekhoorntjes, *Rachel Bright*
Een grappig prentenboek met een wijze les: waarom ruziemaken als je ook samen kunt delen?
De eekhoorntjes Eduard en Reinier zijn druk bezig hun wintervoorraad aan te leggen en hebben allebei hun oog laten vallen op de állerlaatste dennenappel in het bos. In het spannende gevecht dat volgt gaan de eekhoorntjes zelfs zo ver dat ze hun eigen leven in gevaar brengen om de dennenappel te bemachtigen. Dat kan nooit goed gaan... Voor kinderen vanaf 3 jaar.

Zullen we vriendjes zijn?, *Sam McBratney*
Op een dag, als Grote Haas te druk is om te spelen, gaat Hazeltje op zoek naar iets leuks. Hij vindt iets wat nog leuker is dan leuk. Een vriendje!

Vriendjes, *Pauline Oud*
Samen spelen is fijn! Met je vriendjes speel je in de zandbak, maak je mooie schilderijen, bouw je een tent, ga je naar het strand en maak je prachtige muziek. Maar wat heb je daar allemaal voor nodig? Een vrolijk peuterboek met flapjes over samen spelen met je vriendjes. Voor peuters vanaf 18 maanden, met de emoties van het kind als thema.

Samen kunnen we alles, *Ingrid Schubert en Dieter Schubert*
Bever raakt tijdens de bouw van zijn burcht gewond. Zijn vrienden Beer en Egel verzorgen hem en dwingen hem rust te nemen. Ze besluiten Bever te verrassen door zijn burcht te repareren. Alleen hebben ze dat nog nooit gedaan. Zal het hen toch lukken?

Filmpjes

- 2 Kleine Kleutertjes (Deel 3) - Samen Staan We Sterker (Videoclip): https://www.youtube.com/watch?v=j_-eR5qX8_g (02:52 min).
- Les over vriendschap van juf Neeltje en meester Pieter-Bas: https://www.youtube.com/watch?v=ZvV2hoCrsMg (06:53 min).

Liedjes

- Het teamwerklied: https://www.youtube.com/watch?v=AqW1CHFiP4k
- De Beste vriendjes Blues - Bert & Ernie (Liedje) Sesamstraat: https://www.youtube.com/watch?v=Kuf3uyjiP3s
- Wil je mijn vriendje zijn: https://www.youtube.com/watch?v=BeT1jH6b1nM
- Samen Spelen, Samen Delen | Vrolijk Liedje over Vriendschap: https://www.youtube.com/watch?v=f2nwvsKQJ-o
- Samen niet Alleen: https://www.youtube.com/watch?v=2UGypBT5fPQ

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- De kinderen vullen samen met de pedagogisch medewerker een “zorgdoos” met plaatjes of voorwerpen (bijv. pleister, knuffeltje, speelgoed, kusje-sticker).
  De kinderen vertellen wat erin zit en wanneer je dit kunt gebruiken.
- Elk kind krijgt een knuffel of pop. De opdracht is:
  - Geef je knuffel iets te eten (doe alsof).
  - Zeg iets liefs tegen je knuffel.
  - Leg je knuffel in bedje.

  Reflectievragen:
  “Wat heb jij gedaan om voor jouw knuffel te zorgen?” “Wie zorgt er thuis voor jou?”
- De kinderen spelen een mini-rollenspel met poppen of zelf in de kring:
  Pop valt en huilt. De pedagogisch medewerker vraagt: “Wat kun je nu doen?”
  De kinderen bedenken een oplossing en doen het voor (knuffel geven, hand vasthouden).
- Gebruik een duidelijke praatplaat of foto’s (bijv. van een kind dat helpt met opruimen, troosten, delen). Stel vragen zoals:
  - “Wat zie je hier?”
  - “Wat doet dit kindje?”
  - “Is dat lief?”
  - “Heb jij dat ook wel eens gedaan?”

  Kinderen leren begrippen zoals helpen, troosten, delen, luisteren.
- De pedagogisch medewerker laat poppen of kaartjes zien met gezichten die blij, boos, verdrietig, bang of verbaasd kijken. Hij/zij stelt vragen zoals: “Wie kijkt er blij?” “Wanneer voel jij je boos?” De kinderen trekken zelf ook gezichten of spelen emoties na.

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Sociale vaardighedenatelier

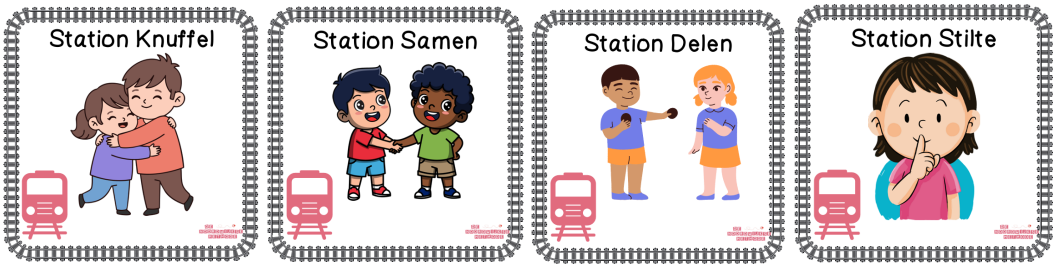
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: De vriendjestrein

De pedagogisch medewerker zet een cirkel of een route uit waar de trein langs kan rijden. Er zijn 4 “stations” waar de trein stopt.

- Station Knuffel – we geven iemand een knuffel of zwaaien vriendelijk.
- Station Samen – we geven elkaar een hand of zeggen: “Kom je mee?”
- Station Delen – we delen een denkbeeldig koekje of speelgoed.
- Station Stilte – we staan even stil en luisteren goed naar elkaar.

De kinderen gaan een trein spelen, de Vriendjestrein.
“Wat doet een trein?” “Wat heb je nodig als je mee wilt?”
De kinderen leren eerst hoe je achter elkaar loopt met handen op elkaars schouders.
Ze sluiten één voor één aan: “Nu komt [naam] erbij, welkom in de trein!”
Dit doen ze zachtjes en ze wachten op hun beurt.

De kinderen lopen langzaam rond met muziek of geluidseffecten (eventueel een bel of fluitje). De pedagogisch medewerker roept: “We stoppen bij... Station Knuffel!”
De kinderen doen samen de actie en benoemen wat er gebeurt.

Vervolgens rijden de kinderen verder en bezoeken de verschillende stations. Sommige stops kunnen herhaald worden om herkenning te stimuleren. Wie er voorop loopt of wie de machinist is, dat wisselt.

De pedagogisch medewerker vraagt na afloop: “Wat vond je het leukste station?” “Wat deed jij bij Station Delen?” “Wie hielp jou goed tijdens de treinrit?” En hij/zij benoemt positief gedrag: “Wat fijn dat je wachtte tot je aan de beurt was.”

Telmogelijkheden:

- De kinderen tellen samen de kinderen die meedoen: “Eén wagonnetje, twee wagonnetjes... hoeveel zijn we samen?” Eventueel tellen met vingers of blokjes. De kinderen kunnen ook zelf hun nummer zeggen: “Ik ben wagon nummer drie!”
- Aftellen: “We gaan vertrekken over 3, 2, 1… daar gaat de trein!” Of juist optellen: “1… 2… 3… rijden maar!”
- Telopdrachten per halte. Bij elk station doen de kinderen een telactiviteit:
  - Station Knuffel: “Geef 2 knuffels aan je vriendjes.”
  - Station Samen: “Geef elkaar 1 hand.”
  - Station Delen: “We doen alsof we 4 koekjes hebben – hoeveel geef jij aan een ander?”
  - Station Stilte: “We tellen tot 5 terwijl we muisstil zijn…”

Benodigdheden:
Ruimte om te bewegen, eventueel een speelgoedtrein, fluitje of hoed voor de 'machinist, prenten van de 'stations'

Plusopdracht
- De kinderen bedenken zelf een station en beelden deze uit.
- De kinderen tekenen hun eigen wagon of maken een kaartje voor de trein.

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat
Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Persoonlijke relevantie: Wanneer was jij een goede vriend?

Perspectief nemen: Hoe voelt het als je niet mee mag in de trein?

Verbanden leggen: Wat hoort er allemaal bij samen spelen?

Woordenschat	helpen, troosten, delen, luisteren, voor iemand zorgen, de stilte, de vriend, samen.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling
Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden.

Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Omgaan met anderen

Niveau 1: Ik toon belangstelling voor andere kinderen. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen stappen één voor één in de trein en begroeten elkaar: “Nu komt [naam] erbij, welkom in de trein!” De kinderen kijken nieuwsgierig naar elkaar en wachten samen totdat ze weer verder mogen rijden.

Niveau 2: Ik krijg meer belangstelling voor andere mensen en kinderen. Ik heb een duidelijke voorkeur voor bepaalde personen. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen geven bij Station Knuffel een knuffel of zwaaien juist naar hun favoriete vriendje. De kinderen doen alsof ze hun favoriete koekje of speelgoed speciaal aan één vriendje geven.

Niveau 3: Ik help spontaan. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen wachten tot ze aan de beurt zijn en helpen elkaar om netjes achter elkaar aan te sluiten bij de trein.

Niveau 4: Ik zoek korte ‘tussendoor contacten’. [4 – 4,5 jaar]
Tijdens het rijden maken kinderen tussendoor oogcontact en lachen of zwaaien even naar iemand in de trein.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Niveau 1: Ik spreek in tweewoordzinnen (‘Mama fles’) en kan daarmee duidelijk maken wat ik bedoel. Ik spreek over mijzelf met eigen naam. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen zeggen bij het instappen in de trein hun naam: “Ik ben [naam]!” Bij het tellen van de wagonnetjes wijzen kinderen naar zichzelf en zeggen: “Ik wagon!”

Niveau 2: Ik beantwoord eenvoudige vragen. [2,5 – 3 jaar]
De pedagogisch medewerker vraagt: “Wat doet een trein?” en de kinderen antwoorden: “Rijden!” of “Toet toet!” Bij Station Stilte vraagt de pedagogisch medewerker: “Wat hoor je?” en de kinderen antwoorden met één woord: “Niets!”

Niveau 3: Ik gebruik ‘ik’ en ‘jij’ correct. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen zeggen tegen elkaar bij Station Samen: “Kom jij mee?” Bij Station Delen zeggen de kinderen: “Ik geef jou een koekje.”

Niveau 4: Ik ken enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. [4 – 4,5 jaar]
Bij Station Stilte doen de kinderen hun vinger voor de mond en fluisteren niet. Bij het vertrek tellen de kinderen samen af en wachten netjes tot de pedagogisch medewerker roept: “Rijden maar!”

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

- De kinderen helpen door het doen van klusjes, zoals was ophangen, tafel dekken, afval opvegen en in de prullenbak doen et cetera. Bedenk samen met de kinderen klusjes die ze in het thema atelier kunnen uitspelen.
  Teken de taken, zodat ze dit als voorbeeld kunnen gebruiken

Bron: Pinterest

- De kinderen spelen de ambulance na. Ze halen een ziek kindje op en leggen hem op de brancard om hem vervolgens bij de dokter te brengen. Net als bij het begeleide atelier kun je werken met verschillende ‘stations’ bij elk station halen ze een pop of knuffel op.

Bron: Maam

- De kinderen zorgen voor poppen of knuffels.
  Ze knuffelen ze.
  Helpen ze met aankleden.
  Geven ze eten of een flesje.
  Leggen ze in bed. Et cetera.

Bron: Pinterest

Kunstatelier

- De kinderen maken vriendschapsarmbandjes. De kinderen rijgen kralen of pasta aan een touwtje voor een vriend. Ze geven dit aan elkaar als symbool voor zorg en vriendschap.

Bron: LadyLemonade

- De kinderen maken hartjes (collage) als symbool voor vriendschap.

Bron: BMellow

- De kinderen maken gezamenlijk een verftekening op 1 vel papier. Ze overleggen om er samen iets moois van te maken.

Bron: Iska

Ontdekatelier

- De kinderen zorgen voor de baby's door ze in bad te doen. Haren wassen en afdrogen.

Bron: Pinterest

Bouw atelier

- De kinderen bouwen een grote toren van blokken. Ze helpen elkaar. 1 kind gaat op de stoel staan en het andere kind geeft de blokken aan.

Bron: Pinterest

Buiten-/beweeg atelier

- De kinderen doen een spel “Help elkaar over de rivier”: kinderen geven elkaar de hand en stappen samen over touwen, blokken of hoepels.

Bron: KinderopvangEpe

Atelier van de week 7: Kunstatelier – Gevallen

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  PM: “Oei Kikker, wat is er gebeurd? Ik zie dat je een beetje sip kijkt.”
  Kikker: “Ik ben gevallen… boem! Nu doet mijn knie pijn.”
  PM: “Ach, dat is niet fijn. Zal ik even kijken naar je knie?”
  Kikker: “Ja… auw… er zit een schrammetje.”
  PM: “Gelukkig is het maar een klein wondje. Weet je wat helpt? Een mooie pleister!”
  Kikker: “Een pleister? O ja, dat wil ik graag!”
  PM: “Zo, ik plak de pleister erop… klaar! Hoe voelt het nu, Kikker?”
  Kikker: “Veel beter! Dankjewel. Nu kan ik weer springen!”
  PM: “Wat fijn! Maar voorzichtig springen, hoor. Dan blijft je pleister mooi zitten.”
- Er zit een pop of knuffel die "gevallen" is in de kring en een rood papiertje of stiftstip op de knie heeft. “O nee, wat is er gebeurd? Hoe kunnen we hem helpen?”
  De kinderen plakken pleisters op de pop/knuffel.
- De kinderen zien een echte pleisterdoos. “Wie heeft dit wel eens gezien?”
  De kinderen maken de pleisters open en voelen (zonder plakken). Ze mogen raden: “Waar plak je een pleister op je lichaam?”
- Een kort versje met gebaren:
  “Au, ik val – op mijn knie – pleister erop – zo doet het niet meer zeer.”
  De kinderen doen mee met vallen (door te hurken), wijzen naar hun knie en “pleister plakken” met hun hand.

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Dikkie Dik pleisters plakken, *Jet Boeke*
Dikkie Dik raakt tijdens het spelen een paar keer een beetje gewond: hij stoot zich, valt of krabt zich. Gelukkig zijn er altijd pleisters om de kleine pijntjes te verzorgen. Het boekje laat op een speelse en geruststellende manier zien dat een pleister helpt en dat het daarna weer goedkomt.

Nog even een kusje erop, *Jörg Mühle*
Klein Konijn is gevallen, en dat doet pijn. Hij heeft zelfs bloed op zijn arm! Daar moet iets aan gedaan worden. Een pleister op de wond helpt een beetje, maar hij is nog steeds verdrietig. Help jij hem weer op de been?
'Nog even een kusje erop' maakt van vallen en opstaan een interactief spel. Peuters worden aangemoedigd Klein Konijn te troosten en weer op de been te helpen. Een pleister, een kusje erop, traantjes drogen, neusje snuiten... Nog even het vuil van zijn kleren slaan en dan kan Klein Konijn weer verdergaan!

Filmpjes

- Pleisters met Bing: https://www.youtube.com/watch?v=yODS-7TzhSU (07:24 min).
- Pleister met Dropje: https://schooltv.nl/video-item/dropje-pleister (07:11 min).
- Pleisters tellen tot 20 - Bewegend leren met meester Sander: https://www.youtube.com/watch?v=0GaIzcwkIhw (06:02 min).
- Het zandkasteel: Pleister: https://schooltv.nl/video-item/het-zandkasteel-lees-mee-aan-zee-pleister (10:21 min).

Liedjes

- Pleister: https://www.youtube.com/watch?v=02HHiqD3D4Y
- Een pleister tegen tranen: https://www.youtube.com/watch?v=XheCLuSSMtk
- Pleisterlied: https://www.youtube.com/watch?v=i-1pGocoqzI

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

- De kinderen oefenen met echte of papieren pleisters op een pop, hun eigen arm of een vriendje. Benoem elke stap samen: Eerst kijken… Even blazen…Pleister erop!
- De kinderen zien 3 plaatjes :

"Wat gebeurde er eerst? En daarna?"
De kinderen leggen de plaatjes in volgorde.

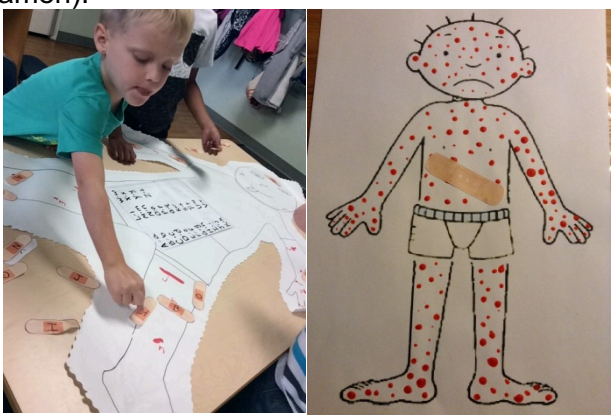
- Pleistermemory (zonder kaartjes)
De pedagogisch medewerker wijst naar een lichaamsdeel: “Hier had ik een pleister.” De kinderen wijzen het na of zeggen “knie!”. Doe dit afwisselend op knie, vinger, elleboog.
- Goed of fout?
De pedagogisch medewerker zegt: “Pietje viel op zijn knie, ik plak een pleister op zijn oor. Is dat goed?” De kinderen leggen uit/laten zien waar de pleister wél hoort.

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Kunstatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Pleisters plakken

De kinderen krijgen de vorm van een lichaam op een groot vel of tekenen het zelf.
Het lichaam tekenen: één van de kinderen ligt op het papier en voorzichtig wordt de omtrek getekend.
“Kijk, dit is het lichaam van ons allemaal! Waar denk je dat de knieën zitten? En de handen?”
(De kinderen wijzen of benoemen het samen).

Bron: Pinterest

De kinderen krijgen vervolgens een wattenstaafje en rode verf.
Ze mogen kleine stipjes of vlekjes stempelen op de plek waar het lichaam een ‘pijntje’ heeft.
Benoem ondertussen: “Oei, op de knie is het een beetje kapot. Hier ook op de hand.”
Ze stempelen met wattenstaafjes bloed op het lichaam. Daarna mogen ze er pleisters opplakken.
De kinderen pakken echte pleisters of papieren pleisters en plakken ze op de gestempelde plekjes.
Zeg: “Nu zorgen we dat het weer beter kan worden!”

Telmogelijkheden:

- De kinderen tellen samen hardop hoeveel druppels bloed er gestempeld worden:
  “Eén druppel, twee druppels… oei, al drie druppels op de knie!”
  De kinderen kunnen ook om de beurt een druppel zetten en tellen tot een afgesproken getal (bijv. tot 5).
- De kinderen tellen hoeveel pleisters er op het lichaam geplakt worden.
  “Hoeveel pleisters zijn er op de knie? Hoeveel op de arm?”
  “Op welke plek zitten de meeste pleisters? Op de knie of op de arm?”
  De kinderen wijzen aan waar meer of minder pleisters zitten.
- De kinderen gooien met een dobbelsteen. Het aantal ogen bepaalt hoeveel druppels of pleisters ze mogen maken/plakken.

Benodigdheden:

Groot vel papier met de omtrek van een lichaam (bijlage, voorgetekend of door een kind dat even gaat liggen en omgetrokken wordt), rode verf of stempelinkt, wattenstaafjes (voor het stempelen van druppels bloed), pleisters (echte pleisters of geknutselde papieren pleisters met tape/stickers).

Plusopdracht

- De kinderen wijzen zelf aan *waar* ze bloed willen maken en *waarom* (“Hij is gevallen op zijn knie”).
- De kinderen maken met lijm en bloem gips.

Bron: Pinterest

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:

Kritisch denken: Waarom gebruiken we pleisters bij een wondje?

Persoonlijke relevantie: Heb jij wel eens een pleister gehad? Waar dan? Hoe voel jij je als je een pleister krijgt?

Woordenschat	De pleister, de wond, het bloed, het lichaam, de vinger, het been, de knie, de elleboog, de arm, de vinger, de teen, het oor, de pijn, lachen, huilen.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Kleine motoriek (opdracht droomwolken schilderen)

Niveau 1: Ik maak krabbels. [2 – 2,5 jaar]
De kinderen zetten met het wattenstaafje of penseel nog vooral krabbels om bloed te maken.

Niveau 2: Ik speel met kleine voorwerpen. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen hanteren pleisters en kleine wattenstaafjes om gericht te plakken en te stempelen.

Niveau 3: Ik doe grote knopen open en dicht. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen oefenen met precisiebewegingen door de pleister los te maken en op de juiste plek te plakken (vergelijkbaar met knopen).

Niveau 4: Ik knip kleine stukjes. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen knippen (papieren) pleisters of stukjes papier op maat om op de wondjes te plakken.

Leerlijn: Tekenontwikkeling

Niveau 1: Ik maak krabbels. [2 – 2,5 jaar
De kinderen zetten losse krabbels met rode verf voor de druppels bloed.

Niveau 2: Eerste figuren worden zichtbaar. Ik teken een cirkel. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen maken rondjes of cirkels als bloeddruppels op het lichaam.

Niveau 3: Ik ontdek dat de tekening iets voorstelt. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen benoemen hun rode stippen als bloed of wondjes en koppelen dit aan het lichaam.

Niveau 4: Kopvoeters. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen herkennen en tekenen doelbewust het lichaam en kunnen pleisters of bloedvlekjes plaatsen op herkenbare lichaamsdelen zoals knie of arm.

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

- Vallen en opstaan in de poppenkast: De kinderen spelen met poppen waarbij ze een pop een "val" laten maken, waarna ze een pleister op de pop kunnen plakken.

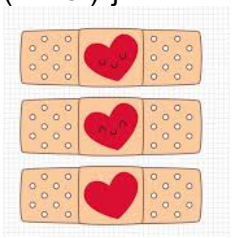
Bron: Bol

- Thuis een pleister plakken: Zet een speelhoek op met knuffels of poppen die "gewond" zijn. De kinderen kunnen de pleister op de juiste plek plakken.

Kunstatelier

De kinderen versieren pleisters en plakken deze op een groot getekend (kikker)lijf.

Bron: Etsy

Ontdekatelier

Verstop pleisters in de zandbak en de kinderen graven ze op.

De kinderen ontdekken de magneten op het magneetbord.

Bron: Pinterest

Bouwatelier

De kinderen maken een bouwwerk van pleisters en blokken. Ze kunnen pleisters gebruiken om de blokken vast te zetten of te versieren.

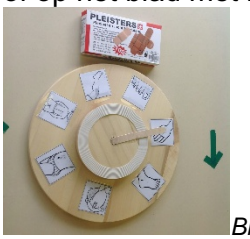

Puzzelatelier

- De kinderen knippen de pleisters uit en plakken ze van klein naar groot op een blad.

- De kinderen draaien aan een draaischijf en komen op een lichaamsdeel uit. Daar mogen zij een pleister plakken (op zichzelf of op het blad met het lichaam).

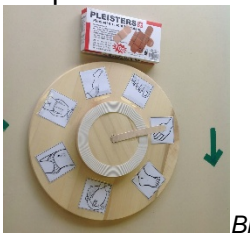
Bron: Pinterest

Puzzelatelier

- De kinderen knippen de pleisters uit en plakken ze van klein naar groot op een blad.

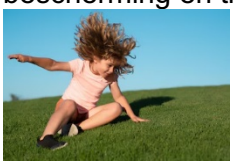
- De kinderen draaien aan een draaischijf en komen op een lichaamsdeel uit. Daar mogen zij een pleister plakken (op zichzelf of op het blad met het lichaam).

Bron: Pinterest

Buiten-/beweeg atelier

- Vallen en opstaan spel: De kinderen doen een eenvoudige activiteit waarbij ze moeten vallen (bijvoorbeeld in een zachte matrasbak) en daarna snel weer opstaan. Ze oefenen met zacht vallen, bijvoorbeeld door op een mat te vallen en weer op te staan. Dit kan gecombineerd worden met het idee van een pleister voor bescherming en troost.

Bron: Freepik

- Pleisterjacht buiten: Verstop kleine "pleisters" of stickers in de tuin of op het speelterrein, en de kinderen zoeken en verzamelen. Na het vinden van hun pleisters kunnen ze deze op hun knuffels of poppen plakken.

Atelier van de week 8: Puzzelatelier – Naar de tandarts

Introductie van het onderwerp aan het begin van de week

Klassikaal in de kring

Inspiratie deel 1 Voorkennis activeren en nieuwsgierigheid prikkelen

Kies een van de onderstaande opties:

- De pedagogisch medewerker voert een gesprek met de handpop van Kikker en de kinderen:
  Kikker komt lachend binnen, maar houdt zijn mond dicht.
  PM: “Kikker, waarom lach je niet?”
  Kikker: “Ik moet naar de tandarts… spannend! Wat zal er gebeuren?”
  PM: “Wie is er wel eens bij de tandarts geweest? Wat doet de tandarts allemaal?”
  De kinderen vertellen of beelden uit: mond open, tanden poetsen, lampje schijnen. Je kunt een grote tandenborstel en een plastic mond of pop gebruiken om te poetsen.
  Kikker (doet zijn mond open): “Kijk, mijn tanden zijn schoon en wit! Dat komt omdat ik goed poets en gezond eet.”
  PM: “Wat fijn, Kikker! Samen zorgen we voor onze tanden. Wie poetst er ook elke dag?”
- De kinderen oefenen samen het tandenpoetsen met tandenborstels en oefenpoppen.
- De kinderen brengen een bezoekje aan een tandartspraktijk.
- De kinderen zien allerlei voorwerpen in de kring die met de tandarts te maken hebben. Denk aan wit jas, spiegeltje, tandenborstel, prik, handschoentjes, mondkapje etc. De pedagogisch medewerker voert hierover een gesprek met de kinderen. Wat weten ze al? Is er al iemand eens naar de tandarts geweest? Vond je het spannend? Wat deed de tandarts allemaal?

Inspiratie deel 2 Nieuwe kennis aanbieden

Kies een van de onderstaande opties:

Boeken

Tandjes poetsen is leuk, *Gert Verhulst*
Je tandjes goed poetsen is heel belangrijk! En daar weet Bumba alles over. Ontdek het allemaal in dit superleuke, interactieve kartonboek met flapjes, draaiwiel, pop-up, bewegend armpje en tandenborstel!

Kaatje bij de tandarts, *Liesbet Slegers*
Een eenvoudig en herkenbaar prentenboek over een controlebezoekje aan de tandarts. Voor peuters vanaf 24 maanden, met de wereld rondom het kind als thema. Kaatje gaat naar de tandarts. Die gaat kijken of Kaatjes tanden gezond zijn. Met een spiegeltje kijkt ze in Kaatjes mond. Kaatje heeft sterke tanden. Ze poetst ze elke dag, samen met mama of papa!
Digitaal voorgelezen boek:
https://www.youtube.com/watch?v=_Jim9Hjt048

Filmpjes

- Aflevering van het zandkasteel; Ik ben tandarts: https://schooltv.nl/video/het-zandkasteel-ik-ben-tandarts/#q=tandarts (14:45 min).
- Naar de tandarts - Leren met Jokie: https://www.youtube.com/watch?v=ZOGxnlLHNh4 (02:42 min).
- Isa gaat naar de tandarts | Ik ga naar (Kindertijd KRO-NCRV): https://www.youtube.com/watch?v=orG1jISDj1c (02:47 min).
- Naar de tandarts met Flip de Beer: https://schooltv.nl/video-item/naar-de-tandarts-met-flip-de-beer-1 (03:39 min).
- Casper en Emma - Bij De Tandarts: https://www.youtube.com/watch?v=EptEy3kuuM4 (12:43 min).
- De tandarts met Peppa Big: https://www.youtube.com/watch?v=wq1YtMC9xiI (04:29 min).

Liedjes

- Bron: Pinterest
- Liedje met gebaren; Poets je tanden: https://www.youtube.com/watch?v=1vts9FtOUS8
- Tandarts kinderfilmpje | Poets je tanden: https://www.youtube.com/watch?v=jjpCAZS49IQ

Denkbubbel onthouden en begrijpen bij inspiratie deel 2

Verwerk meteen de nieuwe kennis met de kinderen, zodat ze goed onthouden en begrijpen wat ze zojuist hebben gezien, gehoord of gedaan.
Kies een van de onderstaande opties:

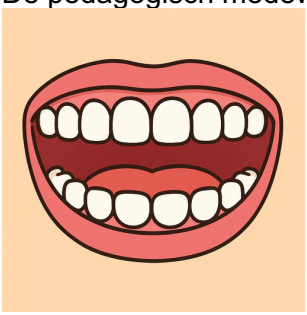
- De kinderen spelen een tandartsenspel (rollenspel in de huishoek)
  Zet een tandartsstoel (bijvoorbeeld een gewone stoel) neer met een spiegel, tandenborstel, een lamp, mondmaskers en handschoenen.
  De kinderen spelen tandarts en patiënt. Ze benoemen wat ze doen: “Ik kijk in je mond”, “Ik poets je tanden”, enz.
- De kinderen (die dat willen) vertellen iets over hun eigen ervaring bij de tandarts. De pedagogisch medewerker helpt ze met zinnen als: “Ik zat op de stoel…”, “Ik moest mijn mond open doen…”
- De pedagogisch medewerker stelt vragen over een voorgelezen prentenboek.
- De kinderen bedenken bewegingen bij een liedje.

Begeleide activiteit bij het atelier van de week: Puzzelatelier
Dagelijks en in kleine groepjes

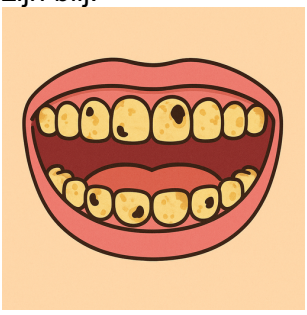
Deze begeleide activiteit wordt gedurende de week gedaan door alle kinderen in kleine groepjes. De leerkracht differentieert naar niveau van de leerlijnen, observeert en registreert.

Activiteit van de week: Gezonde en ongezonde tanden

De pedagogisch medewerker vertelt een kort verhaaltje bij de twee monden :

“Kijk, dit is de mond van Max. Max poetst zijn tanden en eet veel appels en kaas. Zijn tanden zijn blij!

En dit is de mond van Mo. Mo eet de hele dag snoep en vergeet te poetsen… oei, zijn tanden zijn ziek!”

De kinderen kijken naar de monden. Welke mond ziet er blij uit? Welke mond is ziek? Hoe zie je dat?

Vervolgens gaan de kinderen puzzelen: Wat hoort waar?
Alle eet- en drinkplaatjes liggen op tafel. De kinderen kiezen om de beurt een plaatje. “Wat is dit?” “Is dit goed of niet goed voor je tanden?” “Bij welke mond hoort het?”

Het kind bevestigt het plaatje met klittenband of magneten aan de juiste mond.

Telmogelijkheden:

- De kinderen tellen de tanden in de monden en zeggen er een getal bij.
- De kinderen vergelijken hoeveel gezonde en ongezonde dingen er zijn: welke mond heeft meer of minder?

Benodigdheden:

Afbeeldingen van de twee monden, afbeeldingen of speelfiguurtjes van eten en drinken, klittenband of magneten om de plaatjes aan de monden te bevestigen.
Optioneel: tandenborstels, spiegeltjes, knuffeltandarts voor rollenspel.

Plusopdracht

- De kinderen gebruiken begrippen als meer en minder bij het tellen van gezonde en ongezonde dingen.
- De kinderen tekenen zelf eten of knippen het uit tijdschriften en voegen het toe.
- De kinderen krijgen tandenborstels en poetsen de zieke tanden om ze weer wit te maken.
- De kinderen spelen een rollenspel: "Jij bent de tandarts – wat zeg jij tegen deze mond?"

Leerlijnen bij de activiteit van de week

Leerlijnen taal en woordenschat

Taal en woordenschat koppel je altijd aan de begeleide activiteit door in gesprek te gaan met de kinderen. De denkbubbelvragen stimuleren nadenken, hersenontwikkeling en taalontwikkeling.

Denkbubbelvragen:
Persoonlijke relevantie: Wat eet jij graag? Is dat gezond of ongezond voor je tanden?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om goed voor je tanden te zorgen?

Woordenschat	gezond, ongezond, de tandarts, de tand, de kies, de suiker, het gaatje, tanden poetsen, de tandenborstel.

Leerlijn: Spraak- en taalontwikkeling

Observeer de taalontwikkeling aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Articulatie is nog onvolledig. Spreekt in tweewoordzinnen (“Mama fles”) en kan daarmee duidelijk maken wat hij bedoelt. Spreekt over zichzelf met eigen naam. Herkent voorwerpen aan hun naam.	Woordenschat breidt zich verder uit. Spreekt in twee- en driewoordzinnen. Uitspraak van medeklinker-combinaties lukt nog niet (“toel” i.p.v. “stoel”). Eenvoudige vraagzinnen (“bijv. ‘Is pop nou?”). Beantwoord eenvoudige vragen.	Spreekt in zinnen van drie tot vier woorden. De zinsbouw is nog gebrekkig. Meervoudsvormen en verkleinwoorden geven nog problemen. Gebruikt ‘ik’ en ‘jij’ correct. Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes.	Spreekt in zinnen van vier woorden. Spreekt vrijwel alle klanken goed uit (behalve ‘r’ en sommige medeklinkercombinaties). Houdt van verhalen, rijmpjes en versjes. Stelt wie-, wat-, waarvragen.	Spreekt in uitgebreide enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen (“en toen… en dan…”). Gebruikt vraagzinnen (“wie heeft…? Waar is…?”). Praat over onderwerpen buiten het hier en nu (“Bij de bakker…”). Probeert na te vertellen wat een ander heeft verteld. Kent enkele gespreksregels zoals ‘vinger voor de mond’. Verbuiging van woorden is dikwijls juist, maar nog niet bij werkwoorden.

Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Observeer de ontluikende gecijferdheid aan de hand van de observatiecategorieën van het volgsysteem dat jouw school gebruikt.

2 – 2,5 jaar	**2,5 -3 jaar**	**3 – 3,5 jaar**	**3,5 - 4 jaar**	**4 – 4,5 jaar**
Getallen oefenen aantrekkingskracht uit. Weet dat hij twee schoenen heeft. Kan nog niet tellen.	Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan.	Kent wat cijfers. Weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan. Telt akoestisch (alsof het een versje is). Zegt de telrij op, vaak nog foutief. Raakt voorwerpen aan en zegt er een getal bij. Vertelt hoe oud hij is door vingers op te steken.	Vertelt hoeveel jaar hij is door het juiste aantal vingers op te steken. Begint hardop te tellen, nog foutief (akoestisch tellen). Telt zonder betekenis en noemt de telrij in willekeurige volgorde of slaat getallen over. Zegt de telrij op als liedje of versje. Vergelijkt grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. Denkt na over begrippen als (heel) veel en (heel) weinig. Past met eigen lichaam ruimtelijke begrippen toe: “Ik zit achter de kast, onder de tafel, op de stoel”.	Overziet een groepje van twee of drie zonder te tellen. Telt voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Telt later synchroon. Praat over voorwerpen die niet direct zichtbaar zijn (voorstellingsvermogen). Wijst voorwerpen aan in ruimte, ook met ogen dicht. Kent de namen driehoek, rondje, vierkant. Bron: KIJK

Leerlijn: Ontluikende gecijferdheid

Niveau 1: Ik raak voorwerpen aan en zegt er een getal bij. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen raken de plaatjes of tanden aan en zeggen er een getal bij.

Niveau 2: Ik zeg de tel rij op, vaak nog foutief. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen zeggen de tel rij op tijdens het tellen van de tanden of de plaatjes, soms nog met foutjes.

Niveau 3: Ik vergelijk grotere hoeveelheden (met een groot verschil in aantal) op het oog op: meer, minder, meeste, minste. [3,5 – 4 jaar]
De kinderen vergelijken hoeveel gezonde en ongezonde dingen er zijn: welke mond heeft meer of minder?

Niveau 4: Ik tel voorwerpen, aanvankelijk asynchroon (voorwerpen overslaan of meerdere voorwerpen aanwijzen bij een telwoord). Ik tel later synchroon. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen tellen de tanden of de plaatjes bij de monden, eerst nog rommelig, later steeds beter synchroon.

Leerlijn: Cognitieve ontwikkeling

Niveau 1: Ik maak eenvoudige inlegpuzzels (met knopjes). [2 – 2,5 jaar]
De kinderen leggen de plaatjes met eten en drinken bij de juiste mond.

Niveau 2: Ik maak bewust plannen. [2,5 – 3 jaar]
De kinderen bedenken bewust bij welke mond een plaatje hoort voordat ze het neerleggen.

Niveau 3: Ik vergelijk en orden voorwerpen: ik weet dat stoel bij tafel hoort. [3 – 3,5 jaar]
De kinderen vergelijken en ordenen: gezond eten hoort bij de blij-mond, ongezond bij de ziek-mond.

Niveau 4: Ik ken begrippen als op, onder, meer, minder. [4 – 4,5 jaar]
De kinderen gebruiken begrippen als meer en minder bij het tellen van gezonde en ongezonde dingen.

Extra ideeën om het onderwerp van de week door te pakken in zelfstandige ateliers

Thuis-/thema atelier

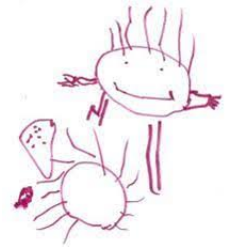
De kinderen spelen het spel van naar de tandarts gaan. De knuffels of andere kinderen kunnen de patiënten zijn.

Bron: JufJanneke

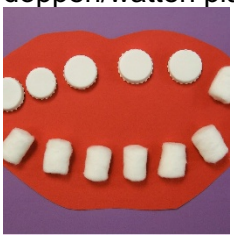
Kunstatelier

- De kinderen schilderen zichzelf als tandarts.

Bron: deKoppoter

- De kinderen tekenen een grote mond op karton en met witte doppen/watten plakken ze er “tanden” op.

- De kinderen maken een tand van een handafdruk.

Bron: Pinterest

- De kinderen verven een schilderij met oude tandenborstels.

Bron: WikiHow

- De kinderen kleuren met een tandenborstel en tandpasta een tand in.

Bron: Pinterest

- De kinderen maken een tand van propjes of watten.

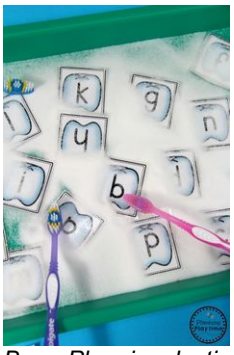
Bron: Pinterest

Ontdekatelier

- Tanden sorteren: Gebruik grote plastic tanden of tandvormige speeltjes. De kinderen sorteren de tanden op kleur of grootte.

- Sensomotorische bak. Bedek kaartjes met daarop de kleuren of vormen met schuim of tandpasta.
  De kinderen maken de kaartjes schoon met een tandenborstel. De kinderen sorteren de schoongemaakte kaartjes.

Bron: Planningplaytime

Puzzelatelier

- Print een gebit uit op a3 en lamineer het vel. Met een bordstift maak je de tanden een beetje vuil. De kinderen maken met een tandenborstel de tanden weer schoon.

Bron: Pinterest

- De kinderen kleien het aantal tanden op de kleikaart.
  https://jufanja.eu/lesmateriaal-tandarts-kleikaarten-een-mond-vol-tanden/

- De kinderen spelen een dobbelspel. Het aantal ogen is het aantal ‘tanden’ dat ze mogen weghalen.

Bron: Pinterest

- De kinderen maken een omtrek van verschillende producten die de tandarts gebruikt of bijvoorbeeld tandpasta en verschillende groottes van tandenborstels. De kinderen puzzelen het voorwerp op de juiste plek.

Bron: Pinterest

Buiten-/beweeg atelier

- De kinderen houden in tweetallen een tandenborstel vast. Samen doorlopen ze een parcours.

Zelfstandig thuis-/ thema-atelier

Inrichting en materialen:

- Knuffels
- Dokterspullen
- Groot vel papier
- Wasrekje, knijpers en poppenkleding
- Stoffer en blik
- Brancard (nagemaakt)
- Poppen

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

Bron: VanZussies

De kinderen spelen het spel van naar de dokter gaan. De knuffels kunnen de patiënten zijn.
Tip: Dit kan ook heel goed op een getekend persoon zoals te zien is op onderstaande foto:

Bron: Thecreativekidscorner

Sluit aan bij het sociale vaardighedenatelier van week 6

Bron: Pinterest

De kinderen helpen door het doen van klusjes, zoals was ophangen, tafel dekken, afval opvegen en in de prullenbak doen et cetera. Bedenk samen met de kinderen klusjes die ze in het thema atelier kunnen uitspelen.
Teken de taken, zodat ze dit als voorbeeld kunnen gebruiken.

Bron: Maam

De kinderen spelen de ambulance na. Ze halen een ziek kindje op en leggen hem op de brancard om hem vervolgens bij de dokter te brengen. Net als bij het begeleide atelier kun je werken met verschillende ‘stations’ bij elk station halen ze een pop of knuffel op.

Bron: Pinterest

De kinderen zorgen voor poppen of knuffels.
Ze knuffelen ze.
Helpen ze met aankleden.
Geven ze eten of een flesje.
Leggen ze in bed. Et cetera.

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

Bron: Bol

Vallen en opstaan in de poppenkast: De kinderen spelen met poppen waarbij ze een pop een "val" laten maken, waarna ze een pleister op de pop kunnen plakken.

-

Thuis een pleister plakken: Zet een speelhoek op met knuffels of poppen die "gewond" zijn. De kinderen kunnen de pleister op de juiste plek plakken.

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 8

Bron: JufJanneke

De kinderen spelen het spel van naar de tandarts gaan. De knuffels kunnen de patiënten zijn.

Zelfstandig kunstatelier

Inrichting en materialen:

- Knutselmateriaal
- Verf
- Kralen of ongekookte pasta
- Touwtjes
- Pleisters
- Karton en papier
- Witte doppen
- Tandenborstels
- Tandpasta
- Watjes

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

De kinderen maken een zustershoed net als in het voorbeeldfilmpje: https://schooltv.nl/video/zusterhoed-maken-knutsel-uit-hoelahoep/#q=dokter

Bron: Tekenderwijs

De kinderen schilderen zichzelf als dokter.

Bron: Juf Lies

De kinderen sorteren en plakken de pilletjes in het potje.

Sluit aan bij het sociale vaardighedenatelier van week 6

Bron: LadyLemonade

Vriendschapsarmbandjes
De kinderen rijgen kralen of pasta aan een touwtje voor een vriend. Ze geven dit aan elkaar als symbool voor zorg en vriendschap.

Bron: BMellow

De kinderen maken hartjes (collage) als symbool voor vriendschap.

Bron: Iska

De kinderen maken gezamenlijk een verftekening op 1 vel papier. Ze overleggen om er samen iets moois van te maken.

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

Bron: Etsy

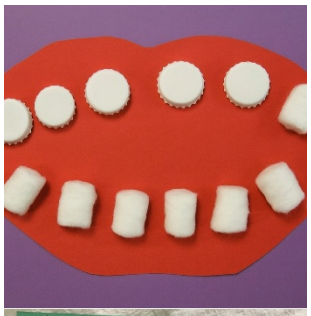
De kinderen versieren pleisters en plakken deze op een groot getekend (kikker)lijf.

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 8

Bron: deKoppoter

De kinderen schilderen zichzelf als tandarts.

De kinderen tekenen een grote mond op karton en met witte doppen/watten plakken ze er “tanden” op.

Bron: Pinterest

De kinderen maken een tand van een handafdruk.

Bron: WikiHow

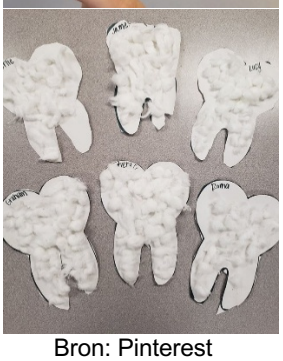
De kinderen verven een schilderij met oude tandenborstels.

Bron: Pinterest

De kinderen kleuren met een tandenborstel en tandpasta een tand in.

Bron: Pinterest

De kinderen maken een tand van propjes of watten.

Zelfstandig ontdekatelier

Inrichting en materialen:

- Pilletjes/balletjes
- Bakjes
- Stethoscoop
- Thermometer
- Spuiten
- Watertafel
- Sensomotorische tafel
- Lichttafel
- Poppen
- Badje met water
- Shampoo
- Pleisters
- Zandtafel
- Magneten
- Plastic tanden
- Schuim
- Tandenborstel
- Tandpasta
- Kaartjes met kleuren of vormen

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

Bron: Everystarisdifferent

De kinderen spelen in de sensomotorische tafel met allemaal pilletjes/balletjes en bakjes om ze in te doen.

Bron: Freepik

De kinderen ontdekken hoe de stethoscoop en thermometer werkt. De kinderen onderzoeken het menselijk lichaam (pop met losse lichaamsdelen, stethoscoop om hart te luisteren, knuffel “temperatuur opnemen” met speelgoed thermometer).

De kinderen ontdekken met spuiten in de watertafel.

De kinderen sorteren de pilletjes in de juiste potjes op de lichttafel.

Bron: Pinterest

Sluit aan bij het sociale vaardighedenatelier van week 6

De kinderen zorgen voor de baby's door ze in bad te doen. Haren wassen en afdrogen.

Bron: Pinterest

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

Verstop pleisters in de zandbak en de kinderen graven ze op.

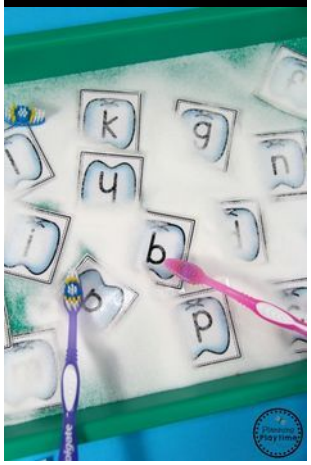
De kinderen ontdekken de magneten op het magneetbord.

Bron: Pinterest

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 8

Tanden sorteren: Gebruik grote plastic tanden of tandvormige speeltjes. De kinderen sorteren de tanden op kleur of grootte.

Sensomotorische bak. Bedek kaartjes met daarop de kleuren of vormen met schuim of tandpasta.
De kinderen maken de kaartjes schoon met een tandenborstel. De kinderen sorteren de schoongemaakte kaartjes.

Bron: Planningplaytime

Zelfstandig bouwatelier

Inrichting en materialen:

- Blokken
- Knuffels
- Speelgoedvervoersmiddelen
- Kartonnen dozen
- Pleisters

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

Bron: Pinterest

De kinderen bouwen het ziekenhuis, met een plek waar de helikopter kan landen en waar de ambulances naar binnen kunnen rijden.

Bron: KlasvanjufLinda

De dieren zijn ziek. De kinderen bouwen een dierenziekenhuis.

Bron: Elkeblogt

De kinderen maken een ambulance of doktersauto met houten blokken of grote kartonnen dozen.

De kinderen bouwen een medicijnenkastje waarin flesjes en potjes passen.

Sluit aan bij het sociale vaardighedenatelier van week 6

Bron: Pinterest

De kinderen bouwen een grote toren van blokken. Ze helpen elkaar. 1 kind gaat op de stoel staan en het andere kind geeft de blokken aan.

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

De kinderen maken een bouwwerk van pleisters en blokken. Ze kunnen pleisters gebruiken om de blokken vast te zetten of te versieren.

Zelfstandig puzzelatelier

Inrichting en materialen:

- Draaischijf (Ikea) met plaatjes
- Kopieerblad pleisters
- Pleisters
- Gelamineerd gebit
- Tandenborstels
- Uitveegbare stiften
- Klei met kleikaarten
- Dobbelstenen
- Papier en schrijfmateriaal
- Instrumenten van een tandarts

Spelideeën:

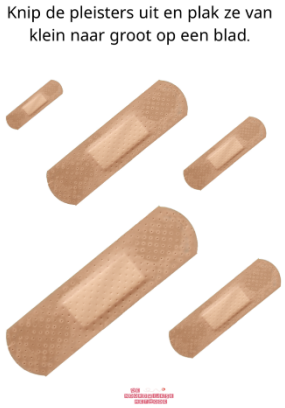
Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

Bron: JufMaike

De kinderen wijzen het gedraaide plaatje aan.

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

De kinderen knippen de pleisters uit en plakken ze van klein naar groot op een blad.

Bron: Pinterest

De kinderen draaien aan een draaischijf en komen op een lichaamsdeel uit. Daar mogen zij een pleister plakken (op zichzelf of op het blad met het lichaam).

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 8

Bron: Pinterest

Print een gebit uit op a3 en lamineer het vel. Met een bordstift maak je de tanden een beetje vuil. De kinderen maken met een tandenborstel de tanden weer schoon.

De kinderen kleien het aantal tanden op de kleikaart.
https://jufanja.eu/lesmateriaal-tandarts-kleikaarten-een-mond-vol-tanden/

Bron: Pinterest

De kinderen spelen een dobbelspel. Het aantal ogen is het aantal ‘tanden’ dat ze mogen weghalen.

Bron: Pinterest

De kinderen maken een omtrek van verschillende producten die de tandarts gebruikt of bijvoorbeeld tandpasta en verschillende groottes van tandenborstels.
De kinderen puzzelen het voorwerp op de juiste plek.

Zelfstandig buiten-/beweegatelier

Inrichting en materialen:

- Kartonnen dozen
- Karren
- Verf
- Dokterskoffertje met verband, pleisters en gips
- Doktersjassen
- Knuffels
- Touwen
- Blokken
- Hoepels
- Pleisters
- Tandenborstels

Spelideeën:

Sluit aan bij het bouwatelier van week 5

De kinderen maken ambulances om buiten mee te spelen. Neem een kar voor het buitenspel en maak met dozen een ambulance op maat. Laat op de bodem ook gewoon karton zitten. Als de kinderen in de ambulance zitten, staat hij zo erg stevig. Voor een stuurkar kun je aan de onderkant van de doos een cirkel uitknippen, zodat je de doos over het stuur kunt schuiven. Snij de doos met een schilmesje op maat. Laat de kinderen de ambulance verven en beplakken met de materialen die je hier kunt downloaden: Materialen om ambualnce te knutselen, kleuteridee.pdf

Zorg voor deuren die open kunnen. Leg in de ambulance een dokterskoffertje met verband, pleisters en gips. Ook een aantal doktersjassen vinden de kinderen erg leuk om te gebruiken. Met een troostknuffel uit de ambulance kunnen ze hun patiënten op hun gemak stellen en troosten.

Sluit aan bij het sociale vaardighedenatelier van week 6

De kinderen doen een spel “Help elkaar over de rivier”: kinderen geven elkaar de hand en stappen samen over touwen, blokken of hoepels.

Bron: KinderopvangEpe

Sluit aan bij het kunstatelier van week 7

Bron: Freepik

Vallen en opstaan spel: De kinderen doen een eenvoudige activiteit waarbij ze moeten vallen (bijvoorbeeld in een zachte matrasbak) en daarna snel weer opstaan. Ze oefenen met zacht vallen, bijvoorbeeld door op een mat te vallen en weer op te staan. Dit kan gecombineerd worden met het idee van een pleister voor bescherming en troost.

Pleisterjacht buiten: Verstop kleine "pleisters" of stickers in de tuin of op het speelterrein, en de kinderen zoeken en verzamelen. Na het vinden van hun pleisters kunnen ze deze op hun knuffels of poppen plakken.

Sluit aan bij het puzzelatelier van week 8

De kinderen houden in tweetallen een tandenborstel vast. Samen doorlopen ze een parcours.

Leerlijn: Grote motoriek
Niveau 1: Ik kan overal op en af klauteren. [2 – 2,5 jaar]
Niveau 2: Ik zwaai met mijn armen tijdens het lopen. [3 – 3,5 jaar]
Niveau 3: Ik kan rennen en springen. [3,5 – 4 jaar]
Niveau 4: Ik kan klimmen, hinkelen, springen en huppelen. [4 – 4,5 jaar]

Lees atelier

Verteltafel of vertelkast:

- Maak samen met de kinderen een verteltafel, naar aanleiding van een prentenboek of jullie zelfverzonnen verhaal. Tijdens het spelen met de verteltafel, vertellen de kinderen het verhaal na. Of ze bedenken met elkaar een nieuw verhaal.

Bron: Pinterest

Bron: Kleuteridee

Bron: OnderwijswereldPO

Kikker is ziek, Max Velthuijs
Kikker is ziek. Zijn vrienden verwennen hem met bloemen en soep. Haas wil komen voorlezen, maar dan breekt hij zijn poot. Nu kan Kikker op bezoek gaan bij Haas. Vierkant hardkartonnen prentenboek met vrolijk gekleurde tekeningen. Vanaf ca. 2 jaar.

Kaatje bij de dokter, *Liesbet Slegers*
Geruststellend verhaal over naar de dokter gaan voor peuters vanaf 24 maanden, met de wereld rondom het kind als thema. Ik ben Kaatje. Vandaag voel ik me slapjes. Ik heb koorts. Mama neemt me mee naar de dokter. Die onderzoekt me helemaal. Ze geeft een briefje voor de apotheker mee en belooft dat ik gauw weer beter word.
Digitaal voorgelezen boek:
https://www.youtube.com/watch?v=4kvIIBCBmSE

Kas is ziek, *Pauline Oud*
Kas is ziek. Hij moet steeds hoesten en zijn keel doet pijn. Mama maakt een lekker bedje voor Kas op de bank en papa haalt medicijnen bij de dokter.
Oppas Emma komt langs terwijl mama en papa gaan werken. Ze spelen samen spelletjes en Emma maakt toverpannenkoeken, want Kas voelt zich al gauw weer helemaal beter!
Een warm en herkenbaar prentenboek over een beetje ziek zijn. Voor kinderen vanaf 2,5 jaar.

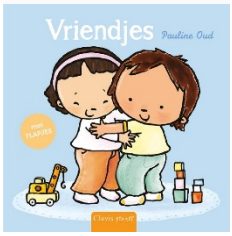
Bumba bij de dokter, *Studio 100*
Wat is er, Babilu? Je kijkt zo sip. Waarom wil je niet spelen? Hé, er staan rode vlekjes op je gezicht. 'Jij moet naar de dokter,' zegt Bumba.
Herkenbaar verhaal over ziek zijn en dan weer genezen.

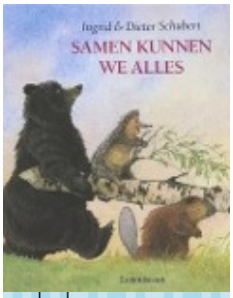
Twee vechtende eekhoorntjes, *Rachel Bright*
Een grappig prentenboek met een wijze les: waarom ruziemaken als je ook samen kunt delen?
De eekhoorntjes Eduard en Reinier zijn druk bezig hun wintervoorraad aan te leggen en hebben allebei hun oog laten vallen op de állerlaatste dennenappel in het bos. In het spannende gevecht dat volgt gaan de eekhoorntjes zelfs zo ver dat ze hun eigen leven in gevaar brengen om de dennenappel te bemachtigen. Dat kan nooit goed gaan... Voor kinderen vanaf 3 jaar.

Zullen we vriendjes zijn?, *Sam McBratney*
Op een dag, als Grote Haas te druk is om te spelen, gaat Hazeltje op zoek naar iets leuks. Hij vindt iets wat nog leuker is dan leuk. Een vriendje!

Vriendjes, *Pauline Oud*
Samen spelen is fijn! Met je vriendjes speel je in de zandbak, maak je mooie schilderijen, bouw je een tent, ga je naar het strand en maak je prachtige muziek. Maar wat heb je daar allemaal voor nodig? Een vrolijk peuterboek met flapjes over samen spelen met je vriendjes. Voor peuters vanaf 18 maanden, met de emoties van het kind als thema.

Samen kunnen we alles, *Ingrid Schubert en Dieter Schubert*
Bever raakt tijdens de bouw van zijn burcht gewond. Zijn vrienden Beer en Egel verzorgen hem en dwingen hem rust te nemen. Ze besluiten Bever te verrassen door zijn burcht te repareren. Alleen hebben ze dat nog nooit gedaan. Zal het hen toch lukken?

Tandjes poetsen is leuk, *Gert Verhulst*
Je tandjes goed poetsen is heel belangrijk! En daar weet Bumba alles over. Ontdek het allemaal in dit superleuke, interactieve kartonboek met flapjes, draaiwiel, pop-up, bewegend armpje en tandenborstel!

Kaatje bij de tandarts, *Liesbet Slegers*
Een eenvoudig en herkenbaar prentenboek over een controlebezoekje aan de tandarts. Voor peuters vanaf 24 maanden, met de wereld rondom het kind als thema. Kaatje gaat naar de tandarts. Die gaat kijken of Kaatjes tanden gezond zijn. Met een spiegeltje kijkt ze in Kaatjes mond. Kaatje heeft sterke tanden. Ze poetst ze elke dag, samen met mama of papa!
Digitaal voorgelezen boek:
https://www.youtube.com/watch?v=_Jim9Hjt048

Dikkie Dik pleisters plakken, *Jet Boeke*
Dikkie Dik raakt tijdens het spelen een paar keer een beetje gewond: hij stoot zich, valt of krabt zich. Gelukkig zijn er altijd pleisters om de kleine pijntjes te verzorgen. Het boekje laat op een speelse en geruststellende manier zien dat een pleister helpt en dat het daarna weer goedkomt.

Nog even een kusje erop, *Jörg Mühle*
Klein Konijn is gevallen, en dat doet pijn. Hij heeft zelfs bloed op zijn arm! Daar moet iets aan gedaan worden. Een pleister op de wond helpt een beetje, maar hij is nog steeds verdrietig. Help jij hem weer op de been?
'Nog even een kusje erop' maakt van vallen en opstaan een interactief spel. Peuters worden aangemoedigd Klein Konijn te troosten en weer op de been te helpen. Een pleister, een kusje erop, traantjes drogen, neusje snuiten... Nog even het vuil van zijn kleren slaan en dan kan Klein Konijn weer verdergaan!

Afsluitende week: doel en activiteiten

Waarom is de afsluitende week een belangrijk leeronderdeel?

Het doel van de afsluitende week is dat de leerlingen terugkijken op alles wat ze tijdens het (deel)thema hebben geleerd. Hiermee versterken de kinderen hun geheugen en krijgen ze overzicht.

Onderdelen van de afsluitende week:

- Laat de leerlingen hun werk afmaken en mooi maken.
- Vind antwoorden op de laatste vragen van de vragenmuur.
- Maak een overzicht van alles dat de leerlingen hebben geleerd tijdens het (deel)thema.
- Organiseer een afsluitende activiteit met alles wat de leerlingen hebben geleerd.
- Bereid de eindpresentatie aan de ouders voor.

Overzicht van alles wat er is geleerd tijdens het (deel)thema:

Loop met de kinderen langs de themamuur. Bekijk foto's, werkjes en boeken van het afgelopen thema en bespreek met de kinderen wat jullie de afgelopen weken hebben gedaan en geleerd.
Leg een afbeelding van een centraal onderwerp in de kring en vraag de kinderen wat ze ervan weten. Schrijf of teken dit erbij.

Verwerkingsspellen bij het overzicht

Pas alles wat de leerlingen hebben geleerd toe in een activiteit. Deze staan uitgewerkt op de portal in het boekje stappenplan bij het Fundamenteel Leer Model.

- Quiz, ga staan/zitten, ren naar de juiste hoek.
- Dans en ren naar het juiste kaartje/voorwerp
- Hoepels
- Vliegen-mep-spel
- Papegaaienspel
- Bingo
- Fluister-doorgeefspel
- Kunstopdracht
- Mix & koppel
- Opdrachtenestafette
- Vossenjacht met quizvragen/opdrachten

Eindpresentatie aan de ouders

Presenteer alles wat de leerlingen hebben geleerd aan de ouders. Hier zijn verschillende vormen voor, bijvoorbeeld:

- Vlog met een impressie van het thema
- Themakrant
- Quiz met vragen die de kinderen hebben bedacht bij het thema
- Kraampjesmarkt
- Ren je rot
- Optredens
- Museum/tentoonstelling
- Ridderfeest
  De kinderen komen als stoere ridders en deftige jonkvrouwen naar school. Ze gaan op ontdekkingstocht door het kasteel en spelen spannende spellen in elke kamer. Wanneer ze goed oefenen, worden ze tot ridder gesla

Verhalend ontwerp afronden

Kikker is weer beter en zegt:
“Dankzij jullie zorg en alle gezonde dingen die ik geleerd heb, voel ik me sterk en blij! Zullen we samen een groot feestmaal houden om het te vieren?”
De kinderen sluiten het thema af met een gezamenlijke maaltijd (fruitbuffet, soep, broodjes).

- Samen een gezond buffet organiseren (fruit, soep, broodjes).
- Liedjes zingen die in de weken aan bod kwamen.
- Kikkerknuffel bedankt de kinderen: *“Dankzij jullie zorg en ideeën voel ik me sterk en gezond!”*

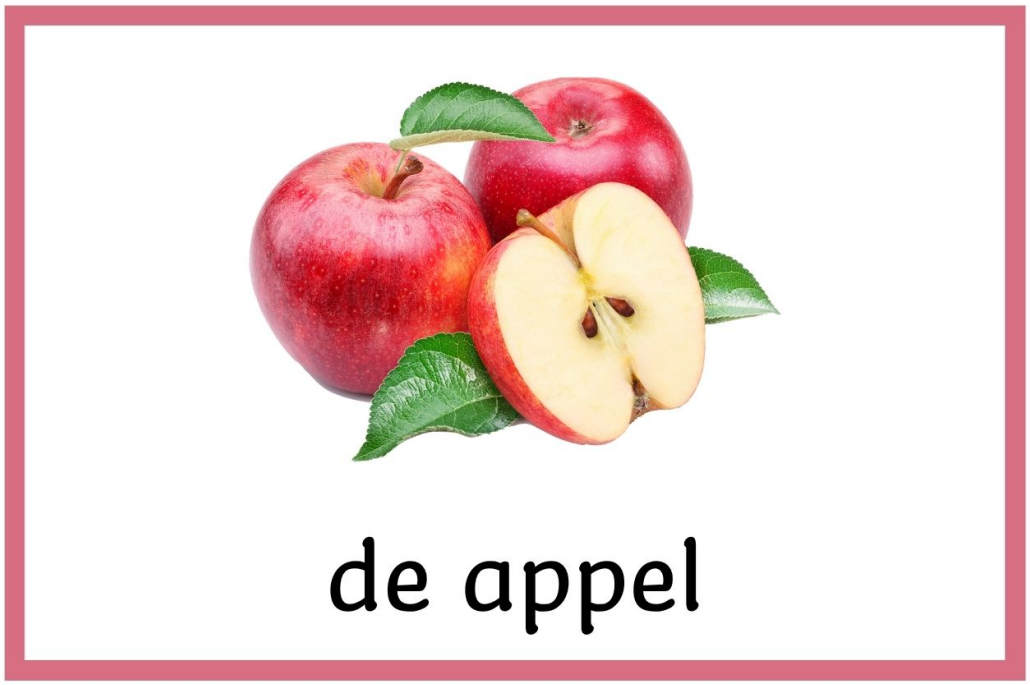
Overzicht ontwikkellijnen peuters thema Voeding en gezondheid

Begeleide activiteit **Ontwikkellijn**	Ontdek Atelier Gezond en lekker eten	Theater Atelier Samen eten	Beweeg Atelier Van eten word je groot en sterk	Kook Atelier Eten bereiden	Bouw Atelier Naar de dokter	Sociale vaardigheden Atelier Zorgen voor elkaar	Kunst Atelier Gevallen	Puzzel Atelier Naar de tandarts
Omgaan met anderen			X			X		
Spelontwikkeling		X	X					
Spraak- en taalontwikkeling	X					X		
Ontluikende geletterdheid				X	X			
Cognitieve ontwikkeling	X							X
Ontluikende gecijferdheid				X				X
Kleine motoriek					X		X	
Tekenontwikkeling		X					X	
Grote Motoriek	De leerlijnen van de grote motoriek komen dagelijks aanbod tijdens het buitenspelen en extra aanbod buiten-/beweegatelier.							

Bijlagen

Bijlage 1: Woordkaarten deelthema 1

de banaan

de sinaasappel

de citroen

de aardbei

de mandarijn

de kiwi

de druif

de mango

de courgette

de broccoli

de bloemkool

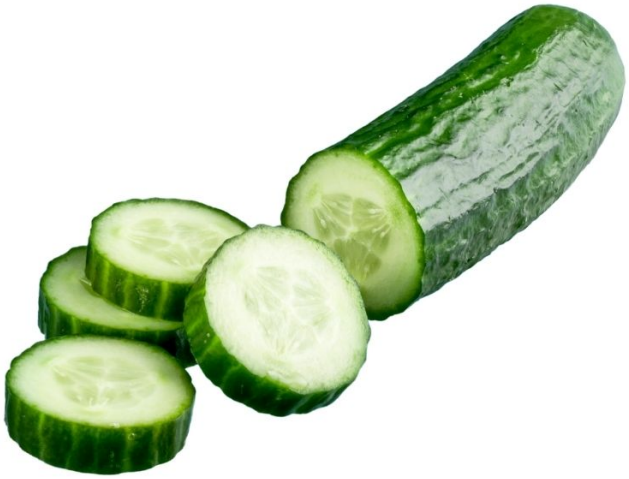
de sperzieboon

de tomaat

de paprika

de komkommer

zoet

zuur

sappig

knapperig

ruiken

proeven

voelen

kijken

het restaurant

de picknick

koken

de klant

de kok

de ober

aan tafel

het menu

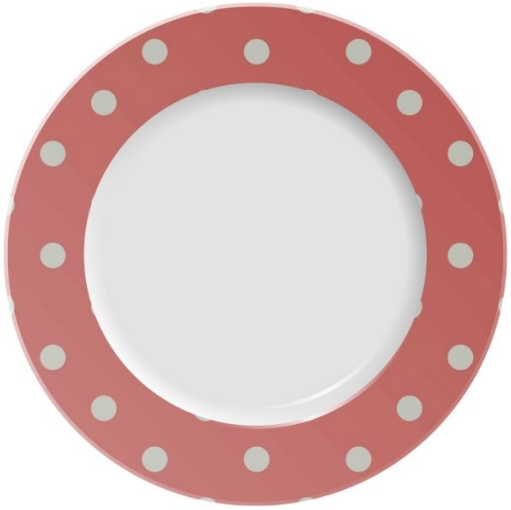
de vork

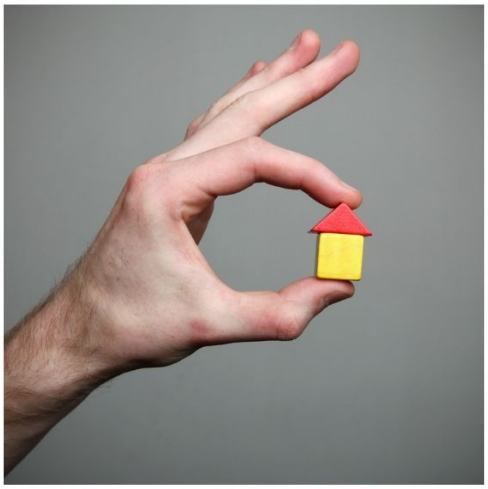
de lepel

het mes

het bord

klein

slap

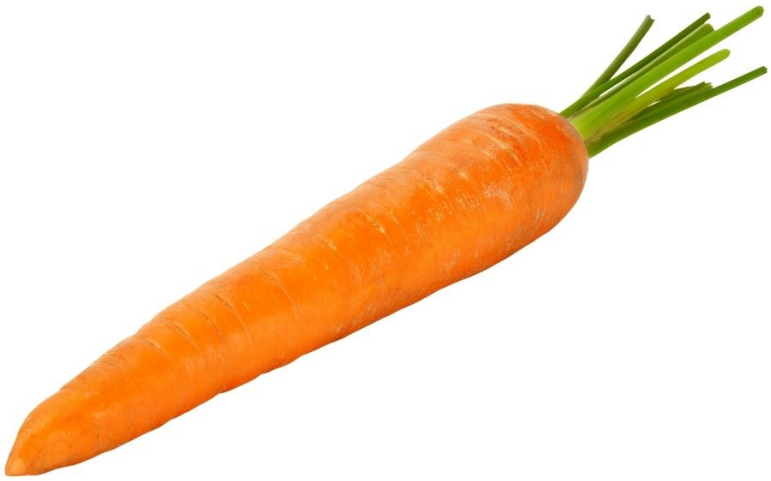
sterk

zwaar

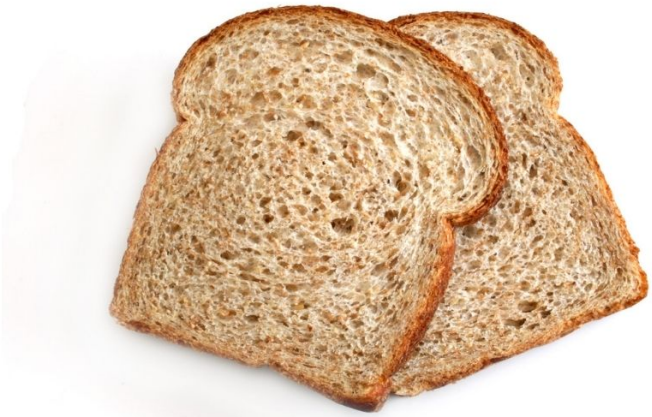
licht

de wortel

de melk

het brood

de benen

de armen

de buik

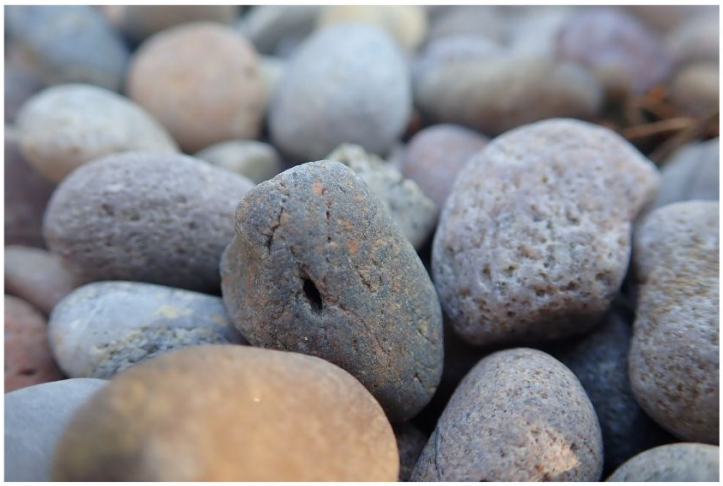
de rug

het evenwicht

zacht

hard

snijden

roeren

mengen

brood belegen

soep koken

de groenten

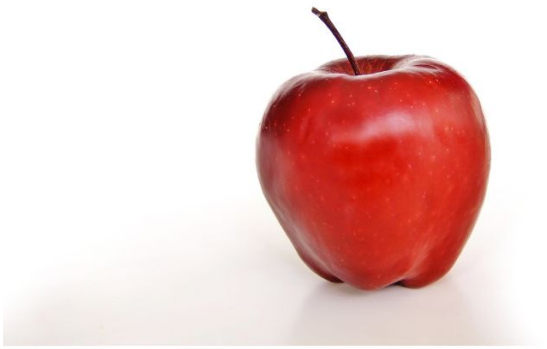
het fruitspiesje

de kruiden

meer

minder

DE PEER

DE APPEL

DE BANAAN

DE SINAASAPPEL

DE CITROEN

DE AARDBEI

DE MANDARIJN

DE KIWI

DE DRUIF

DE MANGO

DE COURGETTE

DE BROCCOLI

DE BLOEMKOOL

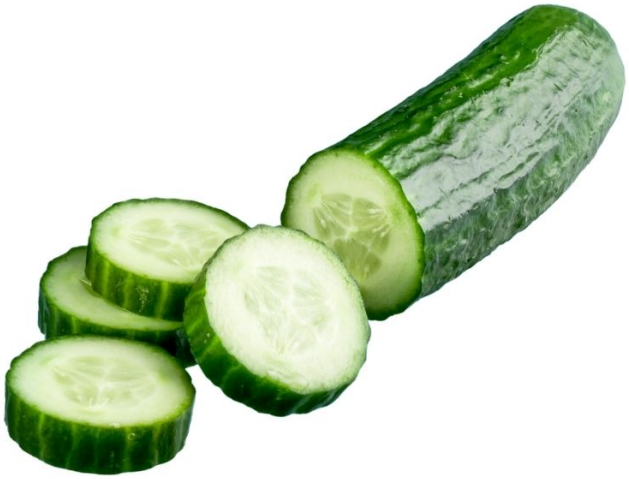
DE SPERZIEBOON

DE TOMAAT

DE PAPRIKA

DE KOMKOMMER

ZOET

ZUUR

SAPPIG

KNAPPERIG

RUIKEN

PROEVEN

VOELEN

KIJKEN

HET RESTAURANT

DE PICKNICK

KOKEN

DE KLANT

DE KOK

DE OBER

AAN TAFEL

HET MENU

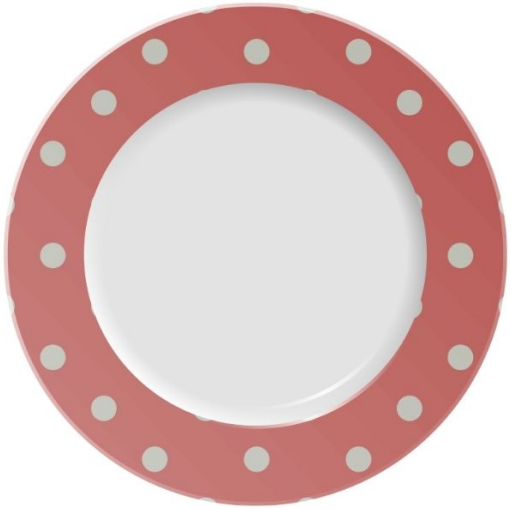
DE VORK

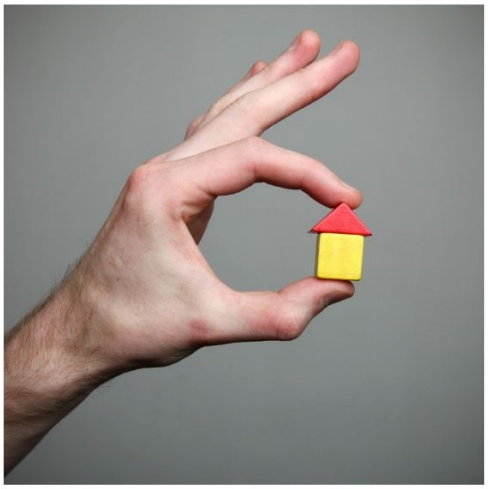
DE LEPEL

HET MES

HET BORD

KLEIN

SLAP

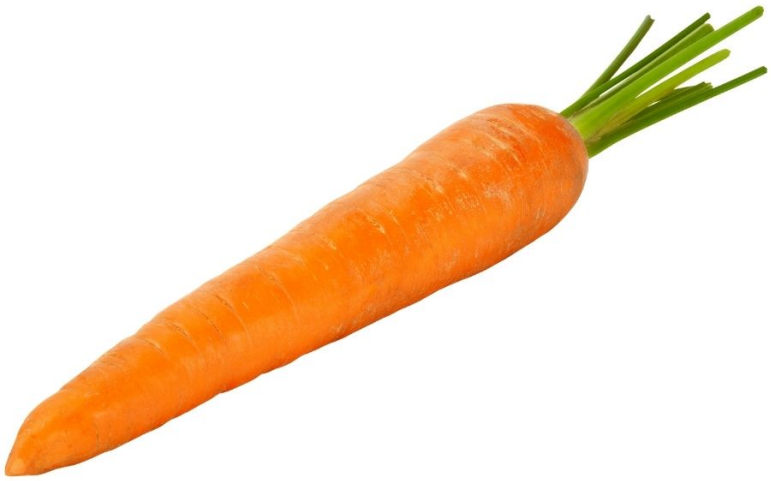
STERK

ZWAAR

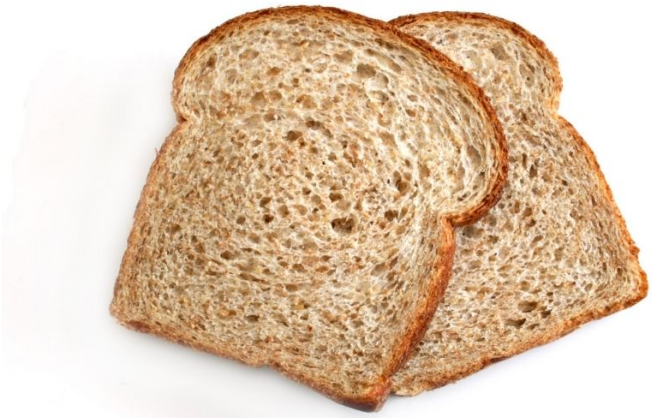
LICHT

DE WORTEL

DE MELK

HET BROOD

DE BENEN

DE ARMEN

DE BUIK

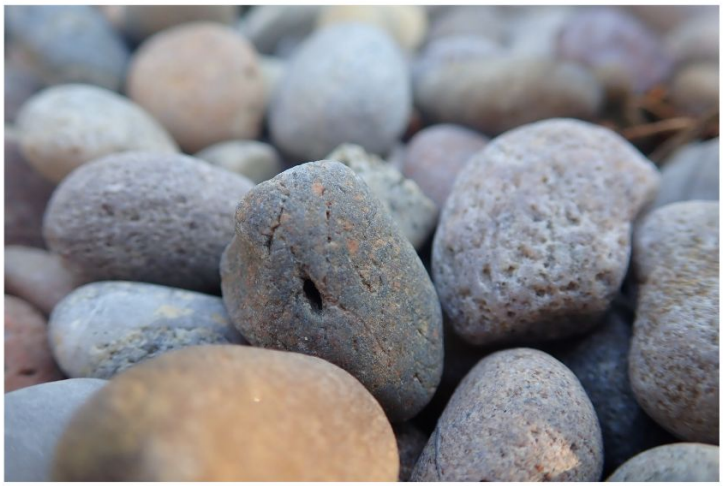
DE RUG

HET EVENWICHT

ZACHT

HARD

SNIJDEN

ROEREN

MENGEN

BROOD BELEGEN

SOEP KOKEN

DE GROENTEN

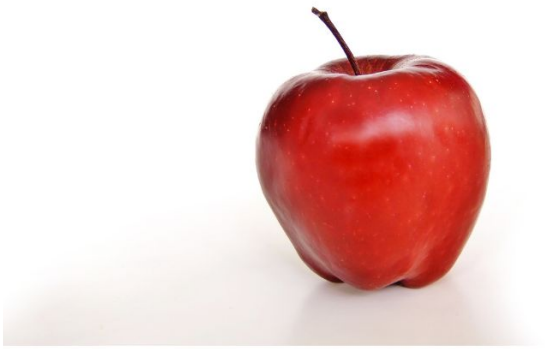
HET FRUITSPIEJSE

DE KRUIDEN

MEER

MINDER

Bijlage 2: behorende bij deelthema 1

Smiley kaarten ontdekatelier

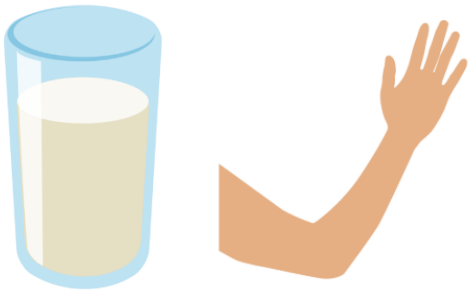
Praatplaat picknick

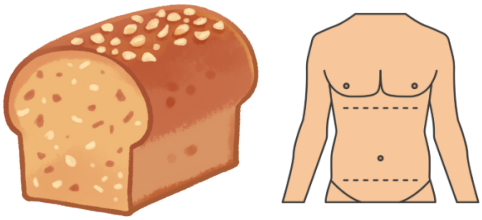
Sterke spieren parcours

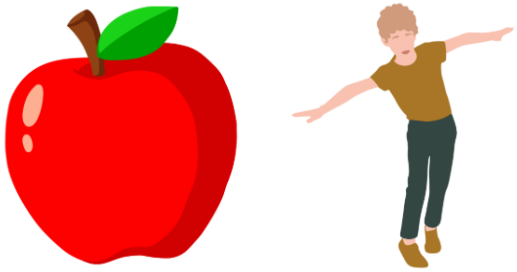
Wortelsprong

melkduwers

Broodbaan

appelpad

Pak een pan, plastic groenten en een lepel.

Gooi alle groenten in de pan.

Roer de groenten met een lepel.

Pak fruit, een mesje en een prikker.

Snij het fruit in kleine stukjes.

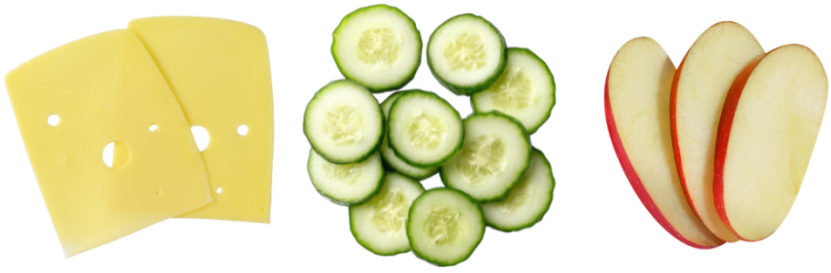
Rijg de stukje fruit aan een prikker.

Smeer je broodje met boter.

Maak figuurtjes in het brood met de uitsteekvormpjes.

Beleg het brood met plakjes komkommer, kaas of appel.

Was de groenten in een bak met water.

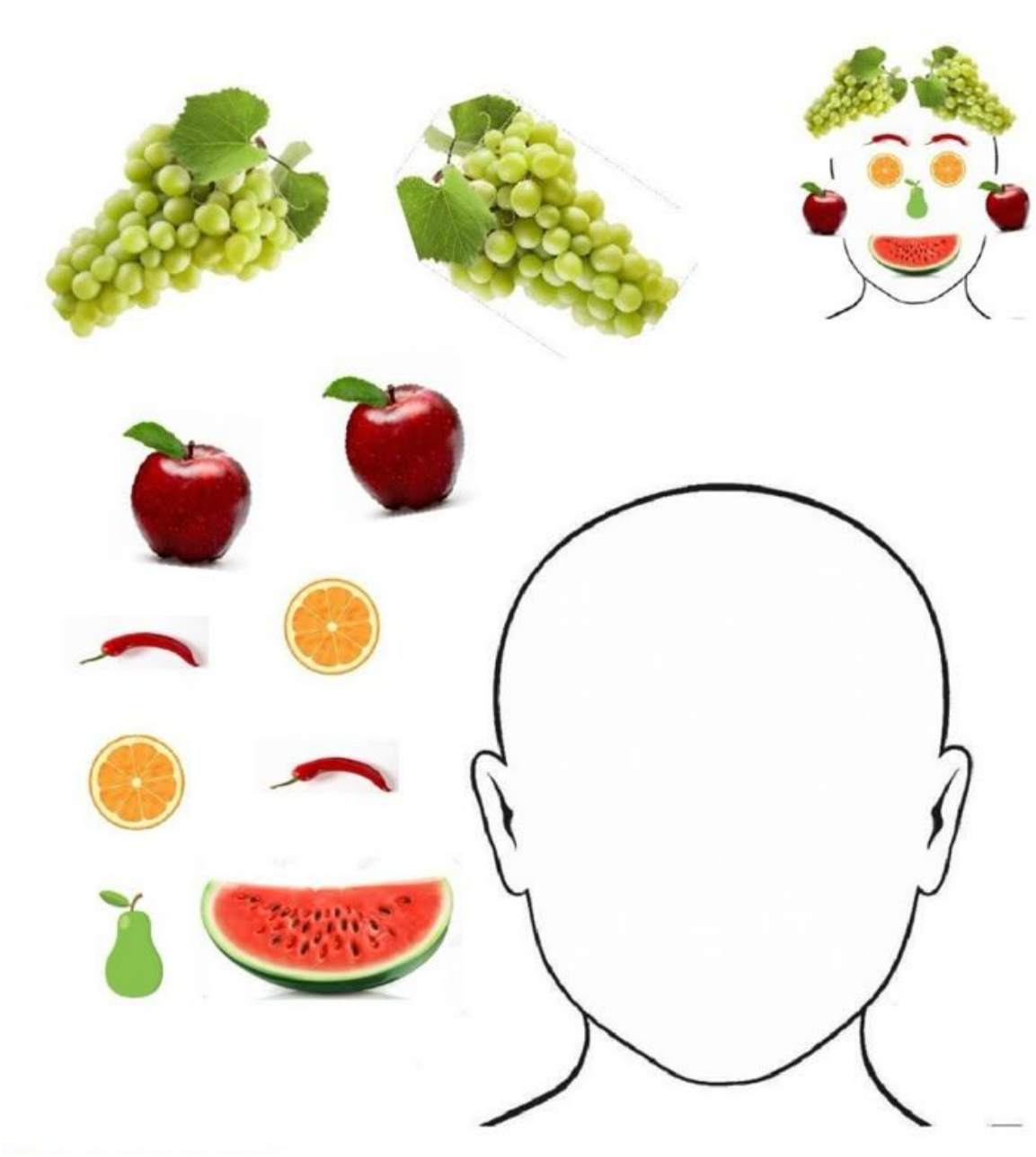

Snij de groenten.

Gooi alles in een saladekom.

Gezicht met fruit

Bijlage 3: Woordkaarten deelthema 2

de dokter

de wachtkamer

ziek zijn

beter worden/genezen

stethoscoop

thermometer

de dokterspraktijk

helpen

troosten

delen

luisteren

voor iemand zorgen

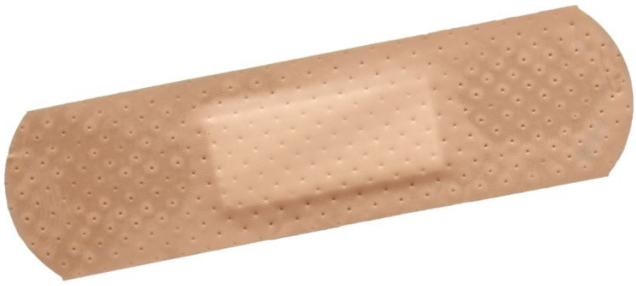
de stilte

de vriend

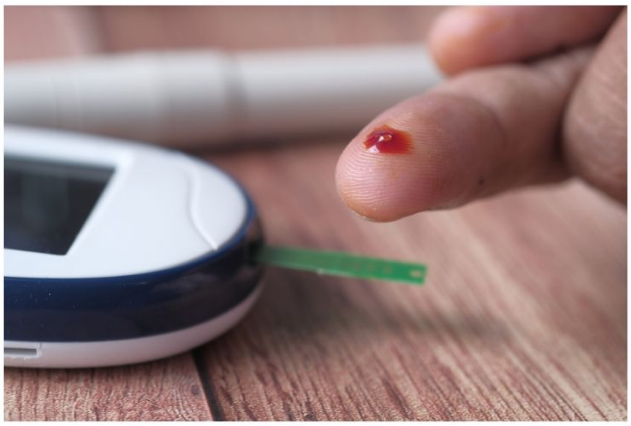
samen

de pleister

de wond

het bloed

het lichaam

de vinger

het been

de knie

de elleboog

de arm

de teen

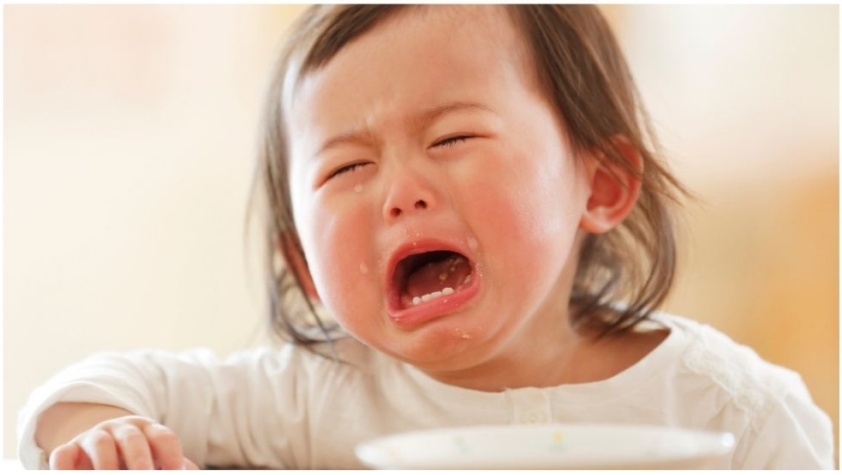
het oor

de pijn

lachen

huilen

gezond

ongezond

de tandarts

de tand

de kies

de suiker

het gaatje

tandenpoetsen

de tandenborstel

DE DOKTER

DE WACHTKAMER

ZIEK ZIJN

BETER WORDEN

GENEZEN

STETHOSCOOP

THERMOMETER

DE DOKTERSPRAKTIJK

HELPEN

TROOSTEN

DELEN

LUISTEREN

VOOR IEMAND ZORGEN

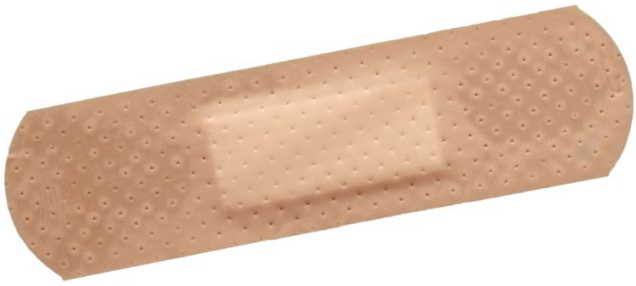
DE STILTE

DE VRIEND

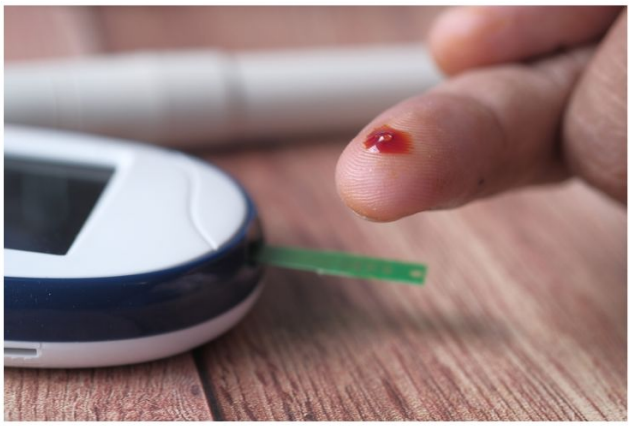
SAMEN

DE PLEISTER

DE WOND

HET BLOED

HET LICHAAM

DE VINGER

HET BEEN

DE KNIE

DE ELLEBOOG

DE ARM

DE TEEN

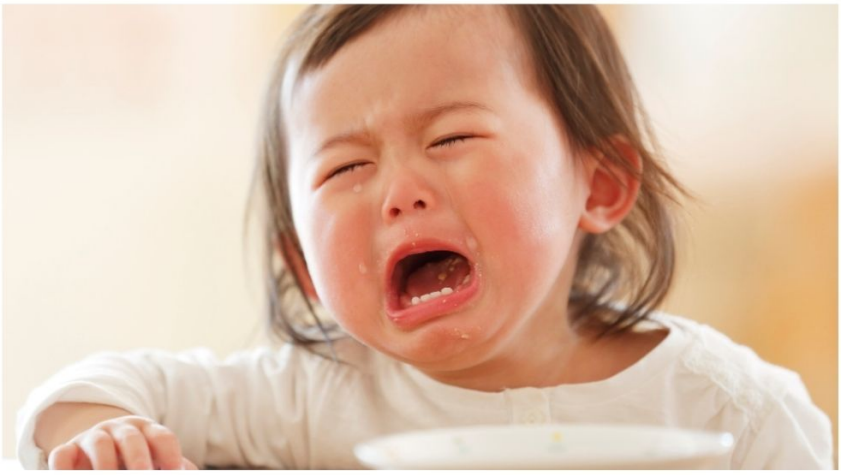
HET OOR

DE PIJN

LACHEN

HUILEN

GEZOND

ONGEZOND

DE TANDARTS

DE TAND

DE KIES

DE SUIKER

HET GAATJE

TANDENPOETSEN

DE TANDENBORSTEL

Bijlage 4: behorende bij deelthema 2

Sociale vaardighedenatelier stations

Station Samen

Station Delen

Station Stilte

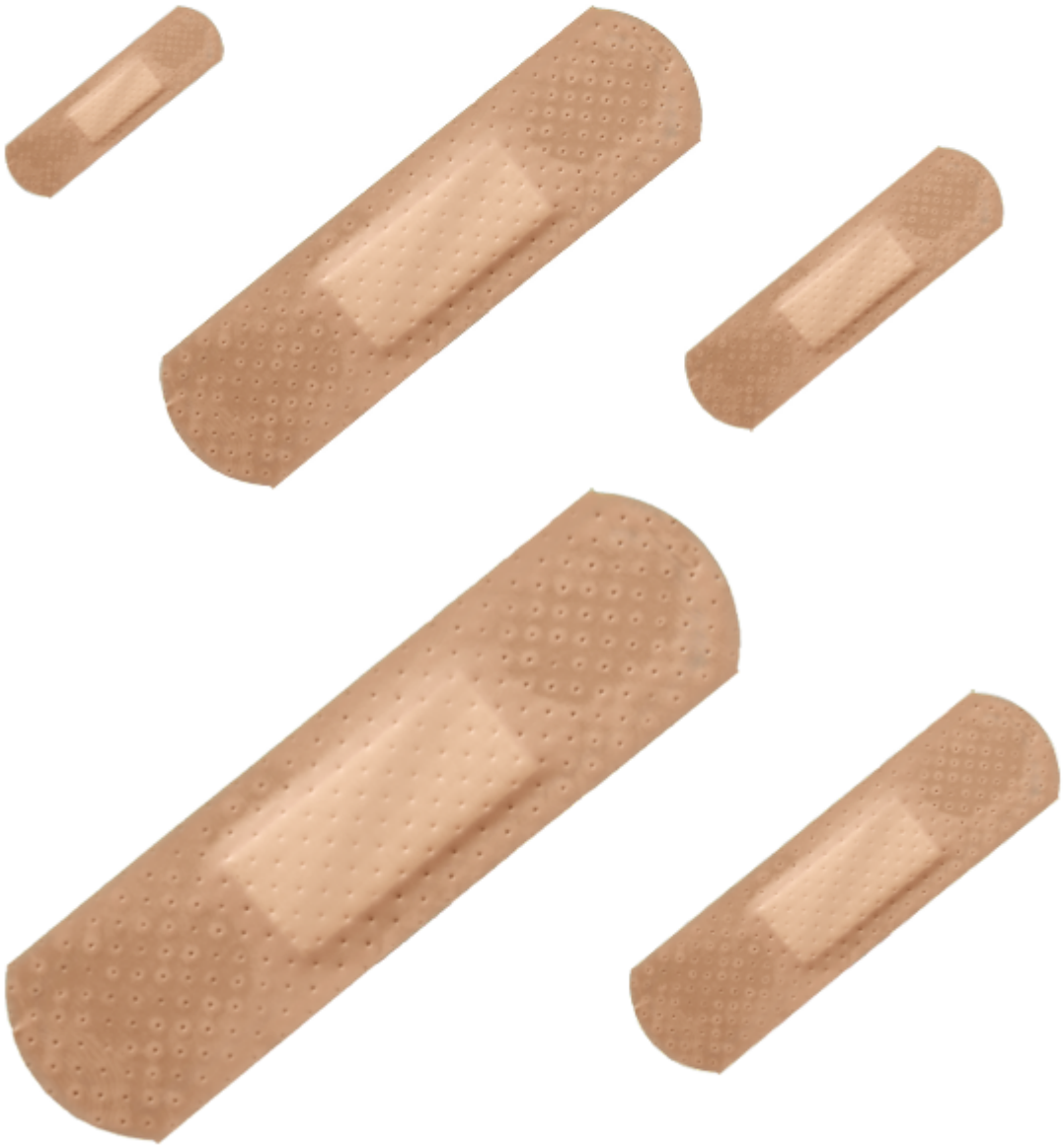

Gevallen

Pleisters van groot naar klein

Knip de pleisters uit en plak ze van klein naar groot op een blad.

Gezond en ongezond: puzzelatelier

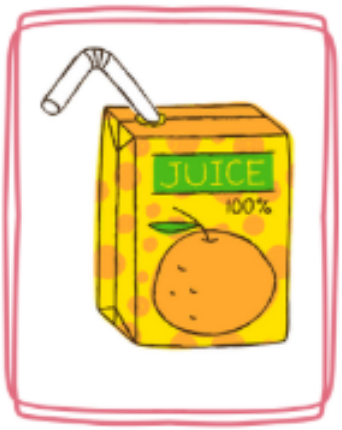

WATER

GUMMY
JUICY

JUICE
100%

